ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية . الجريدة الوطنية . إيفا تروبشتيان

200.000 Լ.Ո. 100-ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 191 (27262) ՈՒՐԲԱԹ, 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2026 8 ԷՋ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՑՈՒՑԱԿ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅԶԵՆՔՈՒԹԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՌԱՋԱԴՐԷ

Արաբական միացեալ ցուցակ կուսակցութիւնը, որ Իսրայէլի արաբական գլխաւոր խմբաւորումներէն մէկն է, յայտարարեց, թէ Իսրայէլի գործող վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի մրցակից Կատի Այզենքոթի թեկնածութիւնը պիտի առաջադրէ վարչապետի պաշտօնին եւ յառաջիկայ կառավարութիւնը կազմելու համար: Արաբական միացեալ ցուցակ կուսակցութեան երեսփոխանական պլոքը հաղորդագրութիւն մը հրապարակելով յայտարարեց, թէ որոշած է կառավարութեան կազմութեան պարտականութեան ստանձնման համար Կատի Այզենքոթի թեկնածութիւնը առաջադրել: Կուսակցութիւնը այս յայտարարութիւնը կատարեց հանդիպումէն առաջ Իսրայէլի նախագահ Իսհաք Հերցոկի հետ, որ Քնեսեթի մէջ ներկայացուած տարբեր քաղաքական ուժերուն հետ խորհրդարանական պարտադիր խորհրդակցութիւններ կը կատարէ:

*ՄՊԻՏԱԿ ՏՈՒՆ. «ԹՐԱՄՓ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԱԾ ԲՌՆԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ՊԱՅՔԱՐԻՆ»

Սպիտակ տունը շեշտեց, թէ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփ յանձնառու պիտի մնայ պետութիւններու հովանաւորած բռնապետութեան դէմ պայքարին, եւ Ամերիկան ոչ մէկ պարագայի համայնավար պետութիւն պիտի դառնայ»:

Ներկայացուցիչներու տան դեմոկրատական անդամ Իլհամ Օմար գոհունակութիւն յայտնեց Միացեալ Նահանգներու Քոնկրեսին մէջ 8 իսլամներու ներկայութեան համար՝ ըսելով. «Մեծապէս գոհ եմ, որ հիմա Քոնկրեսին մէջ 8 իսլամներ պիտի տեսնենք»:

«Մեզի ըսին, որ չենք կրնար մեր ձայնը լսելի դարձնել, տիրող իրավիճակին մարտահրաւէր ուղղել կամ այս փուլ հասնիլ», աւելցուց ան:

«Աքսիոս» նշեց, որ Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճէյ. Տի. Վանս զգուշացուցած էր, թէ Իրանի դէմ պատերազմը լայն ընդդիմութիւն կը վայելէ եւ հանրապետականներուն ընտրութիւններուն մէջ պարտութեան մատնուելուն պատճառ կրնայ դառնալ:

Աղբիւրներ «Ֆոքս Նիուզ»-ին յայտնած են. «Ճէյ. Տի.Վանսը աշխատանք կը տանի 2028 թուականի ընտրութիւններէն առաջ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփի զայրացած քուէարկողներու նոր դաշինք մը կազմելու»:

Ամերիկացի պաշտօնատար մը պատկերասփիւռի կայանին նշած է. «Վանսի իր գրառումին մէջ նշած չորս առաքելութիւնները նշանաբան մըն է, որուն ճամբով ան նոր աջի համակիրները կը միաւորէ»:

Այդ չորս առաքելութիւններն են՝ պատերազմին վերջ տալը, ապրուստի ծախսերուն եւ սղաճին վրայ կեդրոնանալը, «Առաջին հերթին Ամերիկան» մօտեցումի որդեգրումն ու Իսրայէլի հետ յարաբերութեան բնոյթը փոխելը:

*ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՏԱՆ ՄԷՋ ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՂԵԿԱՎԱՐԸ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ.

«ՊԷՏՔ Է ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ ՊԱՏԵՐԱԶՄԷՆ ԴՈՒՐՍ ԳԱՆՔ»

Ներկայացուցիչներու տան մէջ դեմոկրատականներու ղեկավար Հաքիմ Ճեֆրիզ «Սի.Էն.Էն.»-ին յայտնեց, որ Իրանի մէջ պատերազմին վերջ տալը, 2027 թուականին ապրուստի ծախսին տոկալու ճգնաժամի կարգաւորման լայնածաւալ օրակարգին մէջ, Դեմոկրատական կուսակցութեան կարեւորագոյն շտապ նպատակներէն մէկը պիտի ըլլայ:

«Այս պատերազմին մէջ մտնելու որեւէ արդարացուցիչ պատճառ չկար, եւ պէտք է անմիջապէս անկէ դուրս գանք», շեշտեց Ճեֆրիզ՝ պատասխանելով յառաջիկայ տարի դեմոկրատականներուն Ներկայացուցիչներու վերահսկողութիւնը պաշտօնապէս ստանձնելէն ետք անոր ամէնէն հրատապ առաջնահերթութիւններուն մասին հարցումի մը:

Կը նախատեսուի, որ Ճեֆրիզ յունուարին ստանձնէ Ներկայացուցիչներու տան նախագահի պաշտօնը:

Ամերիկացի պաշտօնատարներ «Աքսիոս»-ին յայտնեցին. «Ամերիկեան բանակը կը շարունակէ Իրանի մէջ լայնածաւալ գործողութիւններու շարունակման հաւանականութեան պատրաստուիլ»:

Դիւանագէտներ ամերիկեան կայքին նշած են. «Իրանի միջանկեալ ընտրութիւններուն արդիւնքով պարծենալը կրնայ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփը մղել պատերազմին վերադառնալու»:

Հանրապետական կուսակցութենէն պաշտօնատարներ «Սի.Էն.Էն.»-ին յայտնեցին. «Միացեալ Նահանգներու պատերազմի նախարար Փիթ Հեկսեթ Իրանի հետ հակամարտութիւնը արագօրէն վճռելու Ամերիկայի կարողութիւնը չափազանցեց»: Սակայն Սպիտակ տունէն պաշտօնատարներ ըսին. «Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփի Հեկսեթի նկատմամբ վստահութիւնը չէ խախտած, հակառակ անոր գործունէութեան վերաբերեալ իր խորհրդականներուն կարծիքը հարցնելուն»:

Լաւատեղեակ աղբիւր մը «Սի.Էն.Էն.»-ին ըսաւ, թէ «Թրամփ Իրանի դէմ յաւելեալ հարուածներ շղթայազերծել որոշելուն պարագային կրնայ Հեկսեթը պահպանելու կարիքը զգալ»:

Պատերազմի նախարարին մօտիկ աղբիւր մը իր կարգին նշեց. «Հեկսեթ տակաւին կը նախատեսէ, որ իր պաշտօնին վրայ պիտի մնայ, եւ պատրաստ է զինք պաշտօնազրկելու որեւէ ջանք դիմակայելու: Ան ինքզինք ամբողջովին պատրաստ կը զգայ հրապարակային լսումի նիստերու ընթացքին իր որդեգրած իւրաքանչիւր որոշումը պաշտպանելու»:

Աւելի ուշ, «Էյ.Պի.Սի. Նիուզ» հաղորդեց, որ Թրամփ յայտնած է, թէ մտադիր է Հեկսեթը իր պաշտօնին վրայ պահել:

Սպիտակ տունէն պաշտօնատար մը «Ֆոքս Նիուզ»-ին յայտնեց. «Ընտրութիւններու արդիւնքները ամբողջովին տարբեր պիտի ըլլային, եթէ Իրանի պատերազմը չըլլար»:

Շար.ը՝ էջ 8

ԹՈՒՐՔԻԱՆ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԻՐ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը մերժեց Թուրքիոյ մէջ մարդու հիմնարար իրաւունքներու եւ արդարադատութեան, ինչպէս նաեւ Կիպրոսի մասին Եւրոպական Միութեան «կողմնակալ ու անարդար» դիրքորոշումը, որ միութիւնը հրապարակած է Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան թեկնածու պետութիւններուն շուրջ զեկուցումին մէջ:

Եւրոպական յանձնաժողովը Եւրոպական Միութեան ընդլայնման քաղաքականութեան շուրջ իր տարեկան զեկուցումին մէջ յայտնեց, որ Եւրոպական Միութիւնը ամրապնդած է Թուրքիոյ հետ հասարակաց հետաքրքրութիւն եղող ոլորտներուն մէջ յարաբերութիւնները, սակայն թրքական իշխանութիւններու ընտրուած պաշտօնատարներու, ընդդիմադիր անձնաւորութիւններու եւ քաղաքացիական հասարակութեան դէմ որդեգրած իրաւական քայլերը «ժողովրդավարութեան հիմնական սկզբունքներուն նկատմամբ Անգարայի յանձնառութեան» վերաբերեալ մտավախութիւններ ստեղծած են:

«Թուրքիոյ՝ Եւրոպական Միութեան միանալու յայտարարուած նպատակի եւ Միութեան միանալու հիմնական քաղաքական չափանիշերէն անոր նահանջին միջեւ բացը մեծցած է: 2018 թուականին անդամակցութեան բանակցութիւններու խափանման յանգեցուցած հիմնական գործօնները կը մնան չլուծուած», կը նշէ յանձնաժողովը:

Ըստ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան, զեկուցումին մէջ նշուածները անհիմն են եւ «երկակի արժեչափեր» կ'արտացոլեն:

Նախարարութիւնը ըսաւ, որ Կիպրոսին վերաբերող զեկուցումի կէտերը կը պաշտպանեն Յունաստանի եւ Կիպրոսի «ծայրայեղական դիրքորոշումները»՝ աւելցնելով, որ այս դիրքորոշումը «իրողութենէն հեռու է եւ կը հակասէ միջազգային օրէնքին»:

Եւրոպական Միութիւնը իր զեկուցումին մէջ մերժեց Թուրքիոյ առաջարկած երկու պետութիւններու ստեղծման լուծումի առաջարկը եւ քննադատեց կղզիին վրայ անոր գործողութիւնները, ներկայութիւնն ու ծրագիրները:

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԹՐԱՄՓԻ, ՇԻ ԵՒ ՓՈՒԹԻՆԻ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ՇՈՒՐՋ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԸ

Չինաստան հաստատած է, որ բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփի, Չինաստանի նախագահ Շի Ճինփինկի եւ Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի միջեւ հաւանական եռակողմ հանդիպման շուրջ:

Չինաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Մաօ Նինի համաձայն, Փեքին այս հարցով կապի մէջ է Մոսկուայի եւ Ուաշինկթընի հետ:

Ըստ ԱՖՓ լրատու գործակալութեան, հանդիպում կրնայ տեղի ունենալ 18-19 նոյեմբերին Շենժենի մէջ նախատեսուած Ասիա-խաղաղովկիանոսեան տնտեսական համագործակցութեան վեհաժողովի ծիրին մէջ:

Շար.ը՝ էջ 8

ՀՄԸՄ-Ի ՄԻՋԴԻՒԱՆԱԿԱՆ 12-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ - ՀՐԱՅՐ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ՝ 300.000 ՏՈԼԱՐԻ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՄՈՒԹԻՒՆ ՀՄԸՄ-ԻՆ

ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան կազմակերպութեամբ, հինգշաբթի, 5 նոյեմբերի առաւօտեան ժամը 10:00-ին, Երեւանի «Քոնկրես» պանդոկի սրահին մէջ իր աշխատանքներուն սկսաւ ՀՄԸՄ-ի միջդիւանական 12-րդ խորհրդաժողովը՝ մասնակցութեամբ միութեան 24 Շրջանային եւ Մեկուսի շրջաններէն 41 ներկայացուցիչներու, ՀՄԸՄ-ՀԱՍԿ-ի վարչական պատասխանատուներու եւ իրենց լիագումար նիստերը Երեւանի մէջ կատարող ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան 13 անդամներու, ընդամէնը՝ 60 մասնակիցներ:

Շար.ը՝ էջ 2

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ՈՒԺԵՐՈՒ ԸՆԴԼԱՅՆՈՒԱԾ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ «ՈՒԺԵՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

«Ուժեղ Հայաստան» կուսակցութեան առաջնորդ Սամուէլ Կարապետեանի ձերբակալութենէն ետք ընդդիմադիր շարք մը ուժերու ներկայացուցիչներ ընդլայնուած հանդիպում ունեցան:

Հանդիպումը ընթացաւ Սամուէլ Կարապետեանի առանձնատան մէջ: Հանդիպումին ներկայ էին «Հայաստան» դաշինքի ներկայացուցիչները, մասնաւորապէս, պատգամաւորներ Աննա Գրիգորեանն ու ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի ներկայացուցիչ Իշխան Սաղաթելեանը, Հայ ազգային քոնկրեսի փոխնախագահ Լեւոն Զուրաբեանը, «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութենէն Իվեթա Soնոյեանն ու Արման Աբովեանը, «Հայաքուէի» ղեկավար Աւետիք Չալաբեանը եւ այլ ընդդիմադիրներ:

Շար.ը՝ էջ 8

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ՈՒԺԵՐԸ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՄԱՆ ՁԵՒԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Նախանցեալ օր ուշ գիշերին, ընդդիմադիր ուժերու ընդլայնուած հանդիպումէն ետք, հրապարակուեցաւ հետեւեալ յայտարարութիւնը.

«Մենք՝ ներքոստորագրեալ հայաստանեան քաղաքական ուժերս, գիտակցելով հայ ժողովրդի եւ հայոց պետականութեան առջեւ ծառացած ճակատագրական մարտահրաւէրների ողջ լրջութիւնը, ունենալով մօտեցումների տարբերութիւններ եւ տարակարծութիւններ մի շարք հարցերում, այդուհանդերձ՝

յայտարարում ենք համազգային համախմբման ձեւաւորման մասին՝ հաստատելով համախմբման հետեւեալ առաջնային նպատակները.

-ալիեւեան սահմանադրութեան պարտադրանքի մերժում,

Շար.ը՝ էջ 8

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՅԵԼՈՂ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ ՀԱՄՈԶԻՉ ՅԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑԻՆ

Հայ դատի Ամերիկայի յանձնախումբի աջակցութիւնը վայելող թեկնածուները համոզիչ յաղթանակներ արձանագրած են: Այս մասին յայտարարեց Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը:

«2026 թուականին Քոնկրեսի միջանկեալ ընտրութիւններուն մէջ ամերիկահայ ընտրողները նկատելի ազդեցութիւն ունեցած են, ի շարս այլոց՝ ձախողութեան մատնելով ընտրութիւնը այն թեկնածուներուն, որոնք շահ կը ստանան հայկական տարածքներու ազրպէյճանական բռնագրաւումէն կամ Քոնկրեսին մէջ հանդէս կու գան Պաքուի շահերուն պաշտպանութեամբ:

«Միեւնոյն ժամանակ, Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի աջակցութիւնը վայելող՝ Ծերակոյտի եւ Ներկայացուցիչներու տան թեկնածուներու 90 առ հարիւրը յաղթանակ արձանագրած է ընտրութիւններուն:

Շար.ը՝ էջ 8

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ, ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ, ԱԻՍՏՐԱԼԻՈՅ, ՔԱՆԱՏԱՅԻ ԵՒ ՃԱՓՈՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ ՄԻԱՑԵԱԼ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՑԻՆ

Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատունը հրապարակեց «Լիբանանի բարեկամներ»-ու հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ կը նշուի. «Մենք՝ Բրիտանիոյ, Միացեալ Նահանգներու, Աւստրալիոյ, Քանատայի եւ Ճափոնի դեսպանատունները, իբրեւ Լիբանանի բարեկամներ, մեր ամուր աջակցութիւնը կը յայտնենք Լիբանանի կառավարութեան՝ զէնքը պետութեան մենաշնորհը դարձնելու երաշխաւորման մէջ, ինչպէս նաեւ պետութեան՝ պատերազմի ու խաղաղութեան որոշումի միակ տէրը ըլլալուն»:

«Առ ի գիտութիւն կ'ընդունինք Տահր Պայտարի գործին մէջ լիբանանեան իշխանութիւններուն որդեգրած քայլերը եւ կը քաջալերենք արագ ու անկախ արդարադատական հոլովոյթը՝ հեռու մնալով որեւէ քաղաքական միջամտութենէ, ինչ որ ամբողջական հաշուետուութիւն կ'ապահովէ», նշեցին դեսպանատուները:

«Ներկայ պայմաններուն մէջ Լիբանանի համար նաեւ անհրաժեշտ է խորհրդարանի բոլոր անդամներէն ու բոլոր կուսակցութիւններէն ստանալ հրապարակային ու յստակ յանձնառութիւն, որուն մէջ կը վստահեցնեն իրենց զօրակցութիւնը հանրապետութեան նախագահին ու վարչապետին յայտարարութիւններուն, թէ լիբանանեան պետութիւնը միայն իրաւունքը ունի պատերազմի եւ խաղաղութեան որոշում տալու», շեշտեցին անոնք:

Դեսպանատուները նաեւ վերահաստատեցին իրենց «անսասան ցանկութիւնը, որ լիբանանեան պետութիւնը իր բոլոր հողերուն վրայ վերականգնէ իր ամբողջական ու իրողական գերիշխան իշխանութիւնը»:

ԺԱՊԵՐ ՊՈՍՓՈՐԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

«ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՍԿՍԻ ԳԵՐԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԱԾՈՒՄՈՎ»

Կ'ԸՍԷ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՈՒՆ

Ելեւմուտքի նախարար Եասին Ժապեր Պոլսոյ մէջ Պոսփորի 17-րդ վեհաժողովի ընթացքին կարդաց հանրապետութեան նախագահ Ժոզեֆ Աունի խօսքը, որուն մէջ կը նշուէր. «Լիբանանի մէջ տեւական կայունութեան հաստատումը կը պահանջէ պետութեան գերիշխանութիւնը իր բոլոր հողերուն վրայ տարածել, քաղաքացիներուն վստահութիւնը վերականգնել բարեկարգումներու եւ հաշուետուութեան ճամբով, ինչպէս նաեւ վերականգնումն ու վերաշինութիւնը վերածել բարգաւաճման ու աշխատանքի առիթի»:

«Կայունութիւնը առանց բարգաւաճման փխրուն է, եւ պահանջուածը վերջին տագնապի հետեւանքներու լուծումէն անդին դէպի յառաջիկայ տագնապներու դիմակայման կարող պետութեան կառուցում անցում կատարելն է», ըսաւ Աուն:

«Լիբանանցիները դիմացկունութեան ուշագրաւ կարողութիւն ցոյց տուին, սակայն դիմացկունութիւնը իր պարտաւորութիւնները կատարող պետութեան բացակայութիւնը չի փոխհատուցեր», յայտնեց նախագահը:

«Վստահութեան վերականգնումը միայն խօսքով չ'իրագործուիր, այլ նաեւ որոշումներով, հաշուետուութեամբ եւ մարդոց համար շօշափելի արդիւնքներով», յայտնեց ան:

Անդրադառնալով երկկողմանի յարաբերութիւններուն՝ նախագահ Աուն իր յղած խօսքին մէջ նշեց. «Լիբանան կը պարծենայ իր բարեկամութեամբ Թուրքիոյ հետ, որ դժուար պահերուն իր կողքին կանգնեցաւ եւ հարաւային Լիբանանի մէջ խաղաղութեան պահպանման նպաստեց, եւ անհամբեր կը սպասէ ընդլայնելու առեւտուրի, ներդրումի, ենթակառոյցներու եւ վերաշինութեան ոլորտներուն մէջ գործակցութեան ընդլայնման, ինչ որ երկու ժողովուրդներուն ու շրջանին կը ծառայէ»:

«Լիբանան կը գիտակցի իր առջեւ գտնուող ուղիի երկարութեան, սակայն վճռակամ է այդ ուղիով ընթանալու: Կայունութիւնը զեկուցումներու մէջ նշուածով չի չափուիր, այլ այն բանով, որ հայրը կամ մայրը վաղուան նկատմամբ մտահոգ չըլլան, եւ քաղաքացին պետութեան նկատմամբ իր վստահութիւնը վերականգնէ: Այդ է Լիբանանը, որուն կառուցման համար կ'աշխատինք», իր խօսքին մէջ նշեց նախագահ Աուն:

ՀՄԸՄ-Ի ՄԻՋԴԻՒԱՆԱԿԱՆ 12-ՐԴ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Բացման հանդիսութիւնը սկսաւ Հայաստանի, Արցախի եւ ՀՄԸՄ-ի քայլերգներուն կատարողութեամբ: Ապա, խորհրդաժողովին բացումը կատարելով՝ ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետը ուրախութեամբ յայտարարեց, որ Յարութիւն եւ Լենա Սողոմոնեաններ, Զոհրապ եւ Յասմիկ Թէճիրեաններ եւ Ժիրայր եւ Հուրի Զաքարեաններ ի յիշատակ իրենց եղբօր՝ ազգային բարերար Հրայր Սողոմոնեանին, 300 հազար ամ. տոլար կը նուիրեն ՀՄԸՄ-ին՝ հիմը դնելով «Հրայր Սողոմոնեան եկամտաբեր ֆոնտ»-ին (Endowment Fund), որուն տարեկան հասոյթին երկու երրորդը, նուիրատուներուն փափաքով, պիտի տրամադրուի ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ծրագիրներուն, իսկ մէկ երրորդը՝ ՀՄԸՄ-ի Լիբանանի շրջանի աշխատանքներուն:

Ծանօթ է, որ Հրայր Սողոմոնեան (1948-2020) մանկութեան եղած է ՀՄԸՄ-ի Պէյրութի Դ. շրջանի՝ Հայաշէնի սկաուտ: Հետագային, ան յաճախ նեցուկ կանգնած է ՀՄԸՄ-ի աշխատանքներուն: 2018-ին, 50 հազար տոլարի նուիրատուութեամբ, ան հանդիսացած է միութեան 100-ամեակի գլխաւոր կնքահայրներէն մէկը, որ արժանացած է յատուկ գնահատանքի:

ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Երկու օրուան վրայ երկարող խորհրդաժողովին առաջին նիստերուն զեկուցումներ ներկայացուեցան՝ ՀՄԸՄ-ի համահայկական ընտանիքը բաղկացնող շրջաններու վերջին երկու տարուան գործունէութեան մասին: Զեկուցումները ընդգրկեցին շրջաններու գլխաւոր իրագործումներ եւ դիմագրաւած մարտահրաւէրներ՝ մարդուժի եւ նիւթականի դժուարութիւններ, հայերէնախօսութեան նահանջ, խառն ամուսնութիւններու արդիւնքով նորահաս սերունդի ինքնութեան խնդիրներ, ակումբներու եւ մարզական տարածքներու անբաւարարութիւն եւ այլն:

Ապա, ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան անդամները **փաուըր փոյնթերով** տեղեկատուութիւն ներկայացուցին միութեան վերջին շրջանի գլխաւոր իրագործումներուն մասին: Այսպէս, խորհրդաժողովին մասնակիցները զեկուցումներ լսեցին միութեան սկաուտական, մարզական, քարոզչական, երիտասարդական, «Արցախ հիմնադրամ»-ի, «Մարզիկ» պաշտօնաթերթի եւ կազմակերպական կեանքի մասին: Զեկուցումներուն յաջորդեցին լուսաբանական հարցումներու եւ պատասխաններու բաժիններ:

Խորհրդաժողովը ուրբաթ, 6 նոյեմբերին իր աշխատանքները կը շարունակէ մասնագիտական աշխատանիստերով եւ քննարկումներու յատկացուած նիստերով: Խորհրդաժողովին մասնակիցները կ'այցելեն Եռաբլուր եւ յարգանքի տուրք կը մատուցեն Արցախեան պատերազմներու նահատակ հերոսներուն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

● «ԺՈՒՄՀՈՒՐԻԱ» օրաթերթ. «Քաղաքական հեղինակութիւն մը յոռետեսութիւն յայտնեց յաջորդ փուլին վերաբերեալ՝ այն կարծիքը յայտնելով, որ շրջանային հակամարտութիւնը դէպի ճգնաժամի երկարաձգում կ'ուղղուի»:

● ՆԱԽԿԻՆ ապահովական հեղինակութիւն մը «Պինա» օրաթերթին. «Մտավախութիւն գոյութիւն ունի, որ հարաւային Լիբանանի մէջ իսրայէլեան մագլցում տեղի կրնայ ունենալ՝ մինչեւ Իսրայէլի մէջ նոր կառավարութեան ձեւաւորումն ու նոր Քոնկրեսին կողմէ լիազօրութիւններու պաշտօնական ստանձնումը երկարող կորսըւած ժամանակին մէջ»:

● ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ դիւանագիտական բարձրաստիճան աղբիւր մը «Տիար» օրաթերթին. «Կացութեան դէպի Լիբանանի վրայ իսրայէլեան լայնածաւալ ու համապարփակ յարձակում ուղղուիլը պարզապէս տեղական մագլցում չէ, այլ նաեւ բաց, բազմաճակատային շրջանային բախումի ամէնէն վտանգաւոր խթանը»:

● ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ լաւատեղեակ շրջանակներ «Լիուա» օրաթերթին. «Ամերիկեան ընտրութիւններն ու լիբանանեան թղթածրարին վրայ անոնց ազդեցութիւնը տակաւին կը մնան ուշադրութեան կեդրոնը լիբանանցի պաշտօնատարներու կողմէ, որոնք կը սպասեն տեսնելու, թէ Միացեալ Նահանգներու Լիբանանի նկատմամբ մօտեցումը ինչպիսի՞ն պիտի ըլլայ»:

● ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ աղբիւրներ «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Սպիտակ տունն ու Քոնկրեսը կրնան ջանալ վերահսկողութեան տակ առնել Իրանի հետ ճակատումին ծախսերը, առանց որ այդ մէկը լիբանանեան բեմին վրայ կայուն կարգաւորման յանգեցնէ»:

● ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆԻ մէջ աղբիւրներ «Լիուա» օրաթերթին. «Տակաւին շատ կանուխ է խօսելու Լիբանանի եւ շրջանին նկատմամբ ամերիկեան նոր քաղաքականութեան մը մասին, եւ պէտք է Միացեալ Նահանգներու մէջ լիբանանեան **լոպիին** սպասել»:

● «ՆԱՀԱՐ» օրաթերթ. «Փարիզ լիբանանեան իշխանութիւններէն աւելի յստակ եւ վճռական դիրքորոշումներու կը սպասէ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 որոշումի գործադրութեան վերաբերեալ, մասնաւորաբար ինչ կը վերաբերի Հզբզպալլայի զինաթափման ու հարաւային Լիբանանի մէջ լիբանանեան բանակի տեղակայման»:

● «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ». «Տահր Պայտարի մէջ գրաւուած պայթուցիկ նիւթերու գործը Արդարադատութեան խորհուրդին չփոխանցելը նպաստած է քննութիւնը աւարտելուն ու եզրակացնելուն, որովհետեւ ատոր փոխանցումը պիտի յանգեցնէր ընթացող քննութեան կասեցման եւ ընթացակարգերու սկզբնական կէտ վերադարձին, ինչ որ պիտի յետաձգէր ամբողջ գործի աւարտը»:

● ԸՍՏ «Լեպանոն Ֆայլզ»-ի, նախարարական աղբիւրի մը կարծիքով, Տահր Պայտարի պայթուցիկներու գործը Արդարադատութեան խորհուրդին յանձնելու շուրջ ստեղծուած փակուղին պիտի լուծուի զինուորական հետաքննութիւններու աւարտով: Ճակատումը կը վերաբերի կառավարութեան մէջ ազդեցութեան սահմաններու ճշդման, եւ կան մտավախութիւններ, որ գործը կրնայ օգտագործուիլ կառավարութեան գործունէութիւնը կաթուածահար ընելու համար»:

● ԸՍՏ «Լեպանոն Ֆայլզ»-ի, Ելեկտրականութեան ընկերութեան կուտակուած վճարումներու հաւաքումը բաւարար չէ արտադրութիւնը աշխուժացնելու, մատակարարման ժամերը աւելցնելու, ընկերութիւններու, ծառայութիւն մատուցողներու եւ աշխատակիցներու աշխատավարձերու ծախսերը հոգալու: Ընկերութիւնը կառավարութենէն 100 միլիոն տոլար կը սպասէ, որպէսզի կարենայ մինչեւ յունուար հանգստանալ:

● «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ»-Ի համաձայն, սուրիացիներու մուտքի եւ ելքի, ինչպէս նաեւ Լիբանանի մէջ անոնց կեցութեան հարցը կը մնայ խրուած երկու կողմերու միջեւ՝ տարբեր մօտեցումներու եւ տեսակէտներու պատճառով, ինչ որ հարցեր կը յառաջացնէ այս զգայուն հարցի լուծման **մեքանիզմի** եւ կարգաւորման յաջորդ փուլին ուղղութեան վերաբերեալ:

● ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ պաշտօնական աղբիւր մը «Շարք Աուսաթ» օրաթերթին յայտնած է, որ այն, ինչ որ Լիբանան Սուրիոյ պետութենէն կը խնդրէ, սուրիացի տեղահանուածներուն վերադարձի կազմակերպման **մեքանիզմի** մը մշակումն է, որպէսզի վերադարձը ըլլայ ծրագրուած, կանոնաւոր, անվտանգ եւ փուլային, որովհետեւ Լիբանան չի ձգտիր բոլոր տեղահանուածները մէկ անգամէն վերադարձնել: Սակայն Լիբանան տակաւին սուրիական վճռական եւ յստակ պատասխան չէ ստացած, եւ գոյութիւն ունի հիմնական խնդիր մը, որ դէպի Լիբանան գաղթը կը շարունակուի:

Շար.ը՝ էջ 8

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀՈՒՐԻ ՖԷՐՄԱՆԵԱՆ-ԽՈՍՐՈՎԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 8 նոյեմբեր 2026-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

● ԾԱՆՕԹ.- Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան, ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին եկեղեցւոյ սրահին մէջ:

ՌՕԶԻՆ ԱՊՈՒՆԱՅԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 8 նոյեմբեր 2026-ին, Պուրճ Համուտի Հայ կաթողիկէ Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00-ին:

ԿԵՍԱՐԻՈՅ ԲԱՐԵՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

2026-2027 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ՍԱՆԵՐՈՒ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

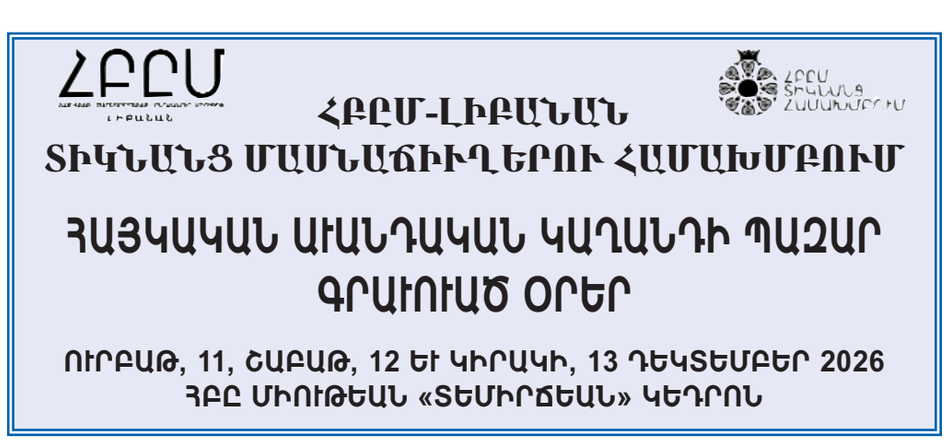
2026-2027 դպրոցական տարեշրջանի նոր եւ նախկին սաներու համար արձանագրութիւնները տեղի պիտի ունենան շաբաթ օրերը՝ 14, 21 եւ 28 նոյեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 4:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 6:00, ընկերակցութեան կեդրոնին մէջ:

Կարեւոր:

1.- Դիմողները պարտին իրենց հետ ունենալ հայկական դպրոց արձանագրուած ըլլալու փաստաթուղթ մը:
2.- Վերոյիշեալ թուականէն ետք դիմումնագիրները պիտի մերժուին:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԽԻԹԱՐ ԱԲԲԱՀՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ 350-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

«ՄԽԻԹԱՐ ԱԲԲԱՀՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԾՐՋԱՆԻՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ»

Մխիթարեան միաբանութեան մայրավանքին մէջ՝ Վենետիկի Սուրբ Ղազար կղզիին վրայ, 19-21 հոկտեմբեր 2026-ին տեղի ունեցաւ եռօրեայ միջազգային գիտաժողով՝ նուիրուած Մխիթար Աբբահօր ծննդեան 350-ամեակին:

Գիտաժողովին պաշտօնական բացումը կատարեց Մխիթարեան միաբանութեան մայրավանքի վանահայր Համազասպ վրդ. Քէշիշեան:

Գիտաժողովին մասնակցեցան Եւրոպայէն եւ Հայաստանէն ժամանած հոգեւորականներ ու մասնագէտներ, որոնք իրենց զեկոյցներով եւ գիտական ուսումնասիրութիւններով կարեւոր ներդրում ունեցան գիտաժողովի աշխատանքներուն մէջ:

Շար.ը՝ էջ 6

ՀՄԸՄ-Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԼԻԱԳՈՒՄԱՐ ՆԻՍՏԵՐԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ՀՄԸՄ-ի միջդիւանական 12-րդ խորհրդաժողովի նախօրեակին՝ 2-4 նոյեմբերին, ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութիւնը Երեւանի մէջ գումարեց 2023-2027 քառամեակի իր չորրորդ լիագումար նիստերը:

Եռօրեայ նիստերուն ընթացքին, Կեդրոնական վարչութիւնը գնահատումը կատարեց անցնող մէկ տարուան իր ունեցած բեղուն գործունէութեան, որուն գլխաւոր արտայայտութիւնները եղած են.- ՀՄԸՄ-ի առաջին նաւապետոյտը, քարոզչական Ա. համագումարը, սկաուտական «Արարատեան» կարգի կազմակերպումը, համա-ՀՄԸՄ-ական 13-րդ բանակումը, «Հայ մարզիկի օր»-ուան նշումը Հայաստանի մէջ, «ՀՄԸՄ-ի Արցախ» հիմնադրամին աշխատանքները, «Մարզիկ» պաշտօնաթերթին հրատարակութիւնը, 46 տարուան թիւերուն թուայնացումը եւ մատենագիտութեան պատրաստութիւնը, քարոզչական մարզի լայնածաւալ աշխատանքները (գրասենեակի եւ գործավարութեան ստեղծում, եռալեզու կայքէջ, ե-լրատու, Ազգային գրադարանի եւ արխիւի հետ կապերու մշակում), ինչպէս նաեւ Շրջանային եւ Մեկուսի վարչութիւններու ատենապետներու, սկաուտ խըմբապետներու եւ քարոզչական պատասխանատուներու առցանց հանդիպումները:

Կեդրոնական վարչութիւնը գնահատանքով արձանագրեց հայերէնի անվճար դասընթացքներու կազմակերպումը ՀՄԸՄ-ի Պուլկարիոյ սկաուտներուն համար, սկաուտական «Վկայեալ» կարգի իրագործումը Աւստրալիոյ մէջ եւ սկաուտական մարզի աշխուժացման համար իրականացուող գործուղումները Ֆրանսայի մէջ: Անդրադարձաւ նաեւ յառաջիկայ տարի նախատեսուող միջշրջանային երեք մարզախաղերուն՝ Պուէնոս Այրէսի (Ամերիկաներու եւ Աւստրալիոյ համար), Փարիզի (Եւրոպայի շրջաններու համար) եւ Հալէպի մէջ (Միջին Արեւելքի շրջաններուն համար):

Կեդրոնական վարչութիւնը վերահաստատեց ՀՄԸՄ-ի Արցախի մասնաճիւղին իր մնայուն աջակցութիւնը եւ ողջունեց միջազգային սկաուտութեան եւրոպական տարածաշրջանին կարեւոր մէկ համաժողովին կազմակերպումը ՀՄԸՄ-ՀԱՍԿ-ին վստահելու որոշումը: Համաժողովը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ գարնան, Երեւանի մէջ:

Վերջապէս, Կեդրոնական վարչութեան նիստերը քննարկեցին միութեան կազմակերպական, տնտեսական, երիտասարդական եւ տեղեկատւական արհեստագիտութեան մարզերուն առնչուած օրակարգի կէտեր եւ տուին համապատասխան որոշումներ:

Յայտնենք, որ ՀՄԸՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան նիստերուն յաջորդեցին ՀՄԸՄ-ի միջդիւանական 12-րդ խորհրդաժողովին նիստերը, որոնք երկու օրուան տեւողութեամբ՝ 5 եւ 6 նոյեմբերին, կը կատարուին Երեւանի մէջ, միութեան 24 շրջաններէն աւելի քան 40 պատասխանատուներու մասնակցութեամբ:

ՀՄԸՄ-Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄ

Չորեքշաբթի, 4 նոյեմբերի վաղ առաւօտուն Հայաստանի Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան աշխատակիցները ներկայացան Սամուէլ Կարապետեանի բնակարան եւ ձեռնարկեցին խուզարկութեան: Սամուէլ Կարապետեան կը գտնուէր տնային կալանքի տակ: Շուտով յայտնի դարձաւ, որ միաժամանակ խուզարկման կ'ենթարկուին նաեւ Ազգային ժողովի «Ուժեղ Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Նարեկ Կարապետեանի բնակարանը, «Ուժեղ Հայաստան» կուսակցութեան գլխաւոր գրասենեակը, բազմաթիւ այլ բնակարաններ եւ ընկերութիւններու գրասենեակներ: Խուզարկութիւններուն յաջորդեցին ձերբակալութիւններ: Խուզարկուած վայրերու ընդհանուր թիւը 65 է: Ձերբակալուած են Սամուէլ Կարապետեանը եւ անորոշ թիւով այլ անձնաւորութիւններ: Նոյն օրը երեկոյեան դատարանի որոշումով Սամուէլ Կարապետեանը կալանաւորուեցաւ մէկ ամիս ժամկետով: Խուզարկութիւններուն, ձերբակալութիւններուն եւ կալանաւորումներուն պատճառը Հայաստանի ելեկտրական ցանցերու յանձանձման ժամանակ իրականացած իւրացումներն են, կողոպուտներ, որոնք պետութեան վնաս հասցուցած են: Կը պարզուի, որ Սամուէլ Կարապետեանը իրեն պատկանող ընկերութիւնը կողոպտած է:

Ամբաստանութեան շինծու՝ կարուած, ըլլալու իրողութիւնը ակներեւ է: Պատրուակ մը պէտք էր ընդդիմութեան բանտարկուած երկու ղեկավարներուն՝ Ռոպերթ Քոչարեանին եւ Գագիկ Ծառուկեանին միացնելու խորհրդարանի ընդդիմադիր մեծագոյն խմբակցութեան պետը: Ազգային ժողովի խայտառակ ծեծկռտուքէն ետք Նիկոլ Փաշինեան յայտարարած էր, որ Հայաստան պէտք է «պետականամէտ» նոր ընդդիմութիւն ունենայ, որ կը թարգմանուի՝ ընդդիմութիւնը պէտք է ենթարկուի իշխանութեան: Ենթարկուի ինչո՞ւ համար:

Ծանօթ է, որ իշխանութիւնները կը պատրաստուին հրապարակելու իրենց կազմած նոր Սահմանադրութիւնը: Տակաւին գաղտնի պահուած Սահմանադրութեան նախաբանէն հանուած է Անկախութեան հռչակագիրին յղումը: Յայտարարուած այս «բարեփոխումէն» զատ կան նաեւ անծանօթ այլ փոփոխութիւններ: Արդ, Ազրպէյճան կը պահանջէ այս փոփոխութիւնները կատարել խաղաղութեան նախաստորագրուած (համաձայնեցուած) պայմանագիրը ստորագրելու համար: Խորհրդարանական ընդդիմութիւնը դէմ է ապազգային փոփոխութիւններուն: Սահմանադրութիւնը կարելի է փոխել ժողովրդային հանրաքուէով, իսկ հանրաքուէ կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է Ազգային ժողովի երկու երրորդի որոշումը: Քաղաքացիական պայմանագիրը չունի երկու երրորդի մեծամասնութիւն: Ընդդիմադիր ձայներ հարկաւոր են երկու երրորդ գոյացնելու համար: Իշխանութիւնները կ'ուզեն ի յառաջագունէ ապահովել պակսող ձայները եւ ընդդիմութեան կ'ըսեն. կա՛մ կը խոստանաք պակսող ձայները ապահովել, կա՛մ կ'ենթարկուիք ճընշումներու: Իրենց կարծիքով՝ ճնշումները ժողովրդային են, քանի որ իբրեւ իշխանութիւն իրենք կը վայելեն ժողովուրդի մեծամասնութեան վստահութիւնը: Մինչդեռ, իրենց չտալով երկու երրորդի սահմանադրական մեծամասնութիւն, ժողովուրդը մերժած է սահմանադրութեան փոփոխութեան ծրագիրը:

Ընդդիմադիրները «համոզելու համար» ապօրինի ճնշումներ կային Ազգային ժողովի 7 յունիսի ընտրութիւններէն առաջ եւ ընտրարշաւի ատեն ու նոյնիսկ ընտրութեան օրը: Ընտրութենէն ետք անոնք շարունակուեցան եւ աւելի արմատական միջոցներով սկսան իրագործուիլ: Ազգային ժողովը վերածուեցաւ ցեխարձակումի կրկէսի մը, ուր ընդդիմադիր խօսոյթը թշնամանքի կը հաւասարեցուի: Ընդդիմութեան կողմէ վճռական նախաձեռնութեան մը պահանջը հասունցած է շատոնց: Սպասուած այդ նախաձեռնութիւնը կը պահանջէ ընդդիմադիր ամբողջ հանրութեան մասնակցութիւնը, Հայաստանը դուրս բերելու համար հետզհետէ խորացող ամբողջատիրական խորխորատէն:

Վերջապէս, խորհրդարանական ու ոչ խորհրդարանական տասներկու կազմակերպութիւններ, մէկդի դնելով իրենց տարակարծութիւնները, յառաջացուցին համազգային համախմբում մը չորս կէտերէ բաղկացած ծրագիրի մը շուրջ: Ահաւասիկ այդ ծրագիրը.

- Ալիեւեան սահմանադրութեան պարտադրանքի մերժում:
- Խաղաղութիւն՝ առանց միակողմանի զիջումներու եւ տարածքային կորուստներու:
- Ազգային ինքնութեան եւ Հայ առաքելական սուրբ եկեղեցւոյ պաշտպանութիւն:
- Ժողովրդավարական ազատութիւններու եւ իրաւունքներու վերականգնում:

Համախմբումի յայտարարութիւնը ստորագրած են հետեւեալ կազմակերպութիւնները. «Ուժեղ Հայաստան», «Հայաստան» դաշինք, Հայաքուէ, Ապրելու երկիր, Բարգաւաճ Հայաստան, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութիւն, Հայ ազգային քոնկրես, ՀՅ Դաշնակցութիւն, Ժառանգութիւն, Միասին, Դեմոկրատական այլ ընտրանք, Նոր դարաշրջան եւ Միաւորուած հայեր: Համախմբումը բաց է այլ հասարակական կազմակերպութիւններու համար:

Ընդդիմադիր դաշտի միաւորումը կայացած է. կը մնայ էականը՝ համակարգուած գործնական պայքարը:

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՆՊԱՇԵԱՆ

ԱՊՐՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

ԺԲ.- ՔՈՊԱՆԻԷՆ ԵՐԵՒԱՆ

Ընթերցողին:

«Ապրուած օրեր» անունը նոր չէ: 1948-ին նոյն անունով լոյս տեսած է Արմէն Գարոյի գիրքը: Այս գրութիւնները անոր շարունակութիւնը չեն, այլ՝ ուրիշ ժամանակի ու սերունդի ապրուած օրեր:

Տարիներու ընթացքին կուտակուած այս յուշերը իմ կեանքիս պատառիկներն են, բայց նաեւ՝ մեր հաւաքական հայկական կեանքէն համեստ մաս մը: Անոնց մէջ կան օսմանահայ ընտանիքիս համն ու հոտը, սփիւռքեան ու հայաստանեան իրականութիւնները, հինը՝ նորին կողքին: Այս ամառ որոշեցի սկսիլ գրի առնել զանոնք: Յուսամ՝ անոնց մէջ դուք ալ ձեզմէ բան մը գտնէք:

Թոմասեանները գաղթակայանին մէջ:

2015 թուականն էր:

Հայութիւնը կարծես Ցեղասպանութեան հարիւրամեակով գինովցած էր: Լոս Անճելըսի մէջ՝ հսկայական ցոյց: Ուրիշ տեղեր՝ դրօշներու այրում: Երեւանի մէջ՝ ջահերով երթ: Համահայկական հռչակագիր եւ մեծ խօսքեր: Ամէնուր ոգեկոչումներ, ճառեր, պահանջներ եւ հանդիսութիւններ: Ամբողջ տարի մը Հայոց ցեղասպանութեան հարիւրամեակին շուրջ կ'ապրէինք: Ապրիլ 24-ին նորէն ապրիլ էր, նորէն՝ 24:

Բայց այդ անգամ, մինչ մենք հարիւր տարի առաջ պատահածը կը յիշէինք, մեզմէ ոչ շատ հեռու պատմութիւնը կարծես նորէն կը կրկնուէր: Աշխարհը կը դիտէր Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմէն ծնած աննախընթաց գաղթականական հոսքերը: Միլիոնաւոր մարդիկ կը լքէին իրենց տուները: Միջերկրականը դարձած էր փախուստի ճամբայ եւ երբեմն՝ գերեզման: Այդ մարդոց մէջ կային նաեւ հայեր: Ցեղասպանութենէն վերապրողներուն թոռներն ու ծոռները, որոնք հարիւր տարի առաջ Սուրիոյ մէջ ապաստան գտած էին, հիմա իրենք դարձեալ գաղթական կը դառնային:

Այդ օրերուն իմ ճամբաս խաչաձեւուեցաւ այդ ընտանիքներէն մէկուն հետ: Թոմասեաններուն: Քոպանիի վերջին հայ ընտանիքներէն մէկը:

Ուրֆացի մեծ հօրմէս Յարութիւն Արզուհալճեանէն, որ իր ընտանիքէն միակ վերապրողներէն էր, Այն էլ Արապի մասին լսած էի: Հոն շատ մը ուրֆացի գաղթականներ ապաստան գտած էին Հայոց ցեղասպանութենէն ետք եւ՝ նոր կեանք կառուցած: Ուրեմն երբ «Հիւրիէթ»-ի մէջ առաջին անգամ կարդացի Քոպանիի Թոմասեան ընտանիքի դժբախտութեան մասին, առաջին միտքս շատ պարզ էր:

Աճապա ուրֆացի՞ են:

Թերեւս այդ հարցումն էր, որ զիս այս պատմութեան մէջ քաշեց: Մինչեւ այդ պահը անոնք Սուրիոյ պատերազմին մէջ կորսուած հազարաւոր ընտանիքներէն մէկն էին: Յանկարծ անոնց պատմութիւնը ինծի համար կապուեցաւ մեծ հօրս պատմութեան հետ: Ուրֆայէն փախուստ տուած մարդիկ հարիւր տարի առաջ հասած էին Այն էլ Արապ: Հիմա անոնցմէ ոմանց ժառանգները կրկին կը փախչէին արդէն քրտցած այդ քաղաքէն: Այս անգամ՝ ՏԱՀԵՇ-ի դժոխքէն: Պատերազմը եւ, աւելի ճիշդ, ընտանիքի հօր դաժան սպանութիւնը թոմասեանները դուրս նետած էին իրենց տունէն: Ընտանիքը անցած էր Թուրքիա եւ հասած՝ Սուրուճի ՄԱԿ-ի գաղթակայանը: Վրան մը դարձած էր իրենց տունը: Երեխաներուն առօրեան այլեւս դպրոցն ու խաղավայրը չէին: Անոնք պարզապէս օրը օրին կ'ապրէին՝ չգիտնալով, թէ ի՛նչ պիտի պատահէր յաջորդ օրը: Երբ կացութեան գիտակցեցայ, նպատակս ընտանիքը թրքական գաղթակայանէն դուրս բերել եւ Հայաստան հասցնելն էր:

Բայց նման գործերը հեռուէն շատ աւելի պարզ կը թուին, քան իրականութեան մէջ են: Կային փաստաթուղթեր: Սահմաններ: Արտօնութիւններ: Պետական մարմիններ: Անվերջ հեռաձայններ եւ

Թոմասեան ընտանիքը Երեւանի «Զուարթնոց» օդակայան հասնելէ ետք:

փակ դռներ: Եղան պահեր, երբ կը թուէր, թէ պիտի չյաջողէինք: Մէկ խոչընդոտ կը լուծուէր, եւ ուրիշ մը կը յայտնուէր: Սակայն այդ պատմութենէն ինծի մնացած ամէնէն ուժեղ յիշողութիւնը խոչընդոտները չեն: Մարդի՛կն են:

ՐԱՖՖԻ ԱՐՏԱԼՃԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ՍՈՒՐԻՈՅ ՔԻՒՐՏԵՐԸ ԿԸ ՊԱՅՔԱՐԻՆ ԴՊՐՈՑԻՆ ՄԷՋ ԻՐԵՆՑ ԼԵԶՈՒՆ ԿԵՆԴԱՆԻ ՊԱՀԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«Թէ մօ՛րդ անգամ մտքից հանես,
Քո մա՛յր լեզուն չմոռանաս»:

Ս. ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆ

Անշուշտ միշտ ուրախալի եւ վարակիչ երեւոյթ է, երբ հաւաքականութիւններ, հակառակ բազմաթիւ դժուարութիւններու, կը պայքարին պահպանելու իրենց ինքնութիւնը, մշակոյթը, ընդհանրապէս ազգային արժէքները: Այս պարագային Սուրիոյ քիւրտերը կ՛աշխատին իրենց մայրենին պահպանել: Syria Direct կայքը կ՛անդրադառնայ այս երեւոյթին:

Ն.

Սուրիոյ քիւրտերը կը բողոքեն հիւսիս արեւելեան դըպրոցներուն մէջ արաբերէնով ուսուցման ներդրումին դէմ, վախնալով կրթական նահանջէն եւ քրտական ինքնութեան քայքայումէն՝ Դամասկոսի եւ քրտական համայնքներու միջեւ աճող անվստահութեան խորապատկերին վրայ:

Սուրիացի քիւրտերու խումբ մը հաւաքուած է Գամիշլիի մարզադաշտի դիմաց, բողոքելով կառավարութեան որոշման դէմ՝ պետական դպրոցներու մէջ արաբերէնի դասընթացքներ սկսելու վերաբերեալ, 23 սեպտեմբեր 2026-ին:

Սեպտեմբերին հարիւրաւոր սուրիացի քիւրտեր իբրեւ բողոք Սուրիոյ հիւսիս-արեւելքը գտնուող փողոցները իջան՝, պահանջելով, որ քրտերէնը մնայ դպրոցներու մէջ ուսուցման հիմնական լեզուն: Ուժի մէջ մտած էր՝ կառավարութեան որոշումը կարգ մը նիւթեր արաբերէնով դասաւանդելու վերաբերեալ: Այս մէկը զարմացուցած էր քիւրտ բնակիչները:

Որոշումը վերջին լարուածութեան կէտն է, որ կը փորձարկէ Սուրիոյ կառավարութեան եւ քիւրտերու գլխաւորած Սուրիական ժողովրդավարական ուժերուն միջեւ փխրուն համախոհութիւնը: Քրտական այս կազմակերպութիւնը օգոստոսին պաշտօնապէս յայտարարեց իր լուծարման մասին:

Գամիշլիի մէջ աշակերտներ, ուսանողներ, ծնողներ եւ բնակիչներ հաւաքուած էին «Մարտի 12»-ի մարզադաշտին մէջ, որ յայտնի է որպէս քրտական **ինթիֆատայի** մեկնա-րկի վայր:

2004 թուականին տասնեակ քիւրտեր սպաննուեցան անվտանգութեան ուժերու եւ դաշնակից ցեղային զինեալներու կողմէ այդ մարզադաշտին մէջ՝ ֆութպոլի մրցումի մը ընթացքին: Անկէ ետք, երկրի ամբողջ տարածքին սկսան անկարգութիւններ:

Ցուցարարները քրտերէն լեզուի համար պայքարը կը նկատեն գոյաբանական, երբ անոր օգտագործումը տասնամեակներ շարունակ արգիլուած էր Ասատի երկրին մէջ:

Յունուարին Սուրիոյ նախագահ Ահմետ Շարեհ հրամանագիր ստորագրեց՝ ճանչնալով քիւրտերու լեզուական եւ մշակութային իրաւունքները, քրտերէնը պետական լեզու հռչակելով:

Անցեալ տարուան մարտին կրթութեան նախարարութիւնը կոչ ուղղեց քրտերէնի մասնագէտներուն եւ ուսուցիչներուն՝ մշակելու քրտերէնի ուսումնական ծրագիր մը:

Առ այդ, քիւրտ աշակերտներն ու ծնողները ցնցուած էին, երբ անցեալ ամիս ուսումնական տարուան մեկնարկին տեղեկացան, թէ Սուրիոյ կառավարութիւնը որոշած էր, որ արաբերէնը ըլլայ ուսուցման հիմնական լեզուն: Նախապէս կառավարութեան յայտարարութիւններուն մէջ արաբերէնով դասաւանդման մասին ոչ մէկ յիշատակում եղած էր:

«Այսօր՝ քիւրտերու գլխաւորած ինքնավար վարչակազմի օրով, քիւրտերուն ձեռք բերած նուաճումները կը քայքայուին»,- կ՛ըսեն բնակիչները:

Բայց ինչպէ՞ս կարելի է վերականգնել պետութիւն մը առանց քաղաքացիներու միջեւ ընդհանուր լեզուի:

«Այս աշխարհը գալէն ի վեր մեր լեզուն քրտերէնը եղած է, եւ մենք արաբերէնը լաւ չենք հասկնար»:

Կրթական արդիւնք

Մինչ սուրիացի քիւրտերու նախորդ սերունդները սահուն կը խօսին արաբերէն, բայց եւ այնպէս նոր սերունդին մեծ մասը այդպէս չէ:

«Այս աշխարհը գալէն ի վեր մեր լեզուն քրտերէնը եղած է, եւ մենք արաբերէնը լաւ չենք հասկնար»,- ըսած է 15-ամեայ Միրան Սուլէյման: Ան կը նշէ, որ այլեւս պիտի չկարենայ հասկնալ թուաբանութիւնն ու գիտութիւնը, քանի որ անոնք այժմ կը դասաւանդուին ամբողջութեամբ արաբերէնով: «Այդ նաեւ մեր ինքնութիւնն է»,- աւելցուցած է ան:

Քիւրտ ծնողները կը վախնան, որ իրենց զաւակները նահանջեն ուսման մէջ՝ լեզուական խոչընդոտին պատճառով: «Ուսանողներու մեծ մասը դպրոց չ՛երթար իբրեւ բողոքի արտայայտութիւն եւ որովհետեւ պիտի չկարենան հասկնալ, թէ ի՛նչ կը դասաւանդուի: Այս կացութեան բերումով կարգ մը աշակերտներ կրնան ստիպուած կրկնել դասարանները»,- ըսաւ 46-ամեայ Հանաա Այնաս, որ նախապէս որպէս ուսուցչուհի աշխատած է ինքնավար վարչակազմին մէջ, իսկ այժմ կը գործէ Ուսուցիչներու միութեան մէջ:

Ան կը յիշէ, թէ ինչպէս Ասատի վարչակարգին օրով անհաւասար կրթական արդիւնքներ կային քիւրտ եւ արաբ աշակերտներու միջեւ:

«Մենք դպրոցին մէջ դժուարութիւններու կը հանդիպէինք ուսուցիչներն ու արաբ աշակերտները հասկնալու հարցով, քանի որ տան մէջ քրտերէնով կը մեծնայինք»,- ըսաւ Այնաս: «Արաբ աշակերտները դպրոցին մէջ աւելի յառաջադէմ եւ խելացի էին»:

Այնաս սուրիացի քիւրտերու այն սերունդէն է, որ կը յիշէ այն օրերը, երբ քրտերէն խօսիլը յանցանք էր:

«Մենք դպրոցէն ետք գաղտնի քրտերէն կը սորվէինք եւ մեր տետրակները կը պահէինք հագուստին տակ»:

Ասատի վարչակարգը կ՛արգիլէր քրտերէնի գործածութիւնը հանրային վայրերու՝ դպրոցէն եւ աշխատավայրէ ներս: Վարչակարգը նաեւ կ՛արգիլէր քրտերէն հրատարակութիւնները եւ քրտական մշակութային ձեռնարկները, ինչպէս Նովրուզի՝ քրտական Նոր տարուան տօնակատարութիւնը:

«Դպրոցին մէջ մենք մեր ձայները կը ցածցնէինք, երբ քրտերէն կը խօսէինք, քանի որ մեզի ընդհանրապէս չէին արտօներ քրտերէն խօսիլ»,- կը յիշէ Այնաս: «Մենք դպրոցէն ետք գաղտնի կը սորվէինք քրտերէն եւ մեր տետրակները կը պահէինք մեր հագուստին տակ»: Անոնք, որոնք կ՛անտեսէին կառավարութեան կողմէ քրտերէն դասաւանդելու արգելքը, կը ձերբակալուէին:

Սուրիացի երիտասարդ քիւրտը Գամիշլիի մէջ բողոքի ցոյցի ատեն բարձրացուցած է «Մենք կ՛ուզենք քրտերէն լեզուն» գրութեամբ պաստառ

Կրթութիւնը իբրեւ քաղաքականութիւն

Սուրիոյ հիւսիս-արեւելքը կրթութեան համար շատոնց կռուի դաշտ եղած է: Մինչեւ Ասատի վարչակարգի անկումը, ինքնավար վարչակազմը պարբերաբար կը փակէր արաբերէն լեզուով կառավարութեան ուսումնական ծրագիրը դասաւանդող դպրոցները: Բազմաթիւ ծնողներ, որոնց շարքին քիւրտերը, կը նախընտրէին իրենց զաւակները ուղարկել վարչակարգի դպրոցներ, քանի որ ինքնավար վարչակազմի վկայականները չէին ճանչցուեր Սուրիոյ հիւսիս-արեւելքէն դուրս:

2012 թուականին, վարչակարգի հիւսիսարեւելեան Սուրիայէն դուրս գալէ ետք, դպրոցներուն մէջ դասաւանդութիւնը սկսաւ իրականացուիլ ամբողջութեամբ քրտերէնով:

2012 թուականին քիւրտերու գլխաւորած ինքնավար վարչակազմը մշակեց քրտերէնով ուսումնական նոր ծրագիր եւ դասաւանդեց քրտական պատմութիւն, աշխարհագրութիւն եւ փիլիսոփայութիւն:

2016-ին Ափրիկէի մէջ հիմնադրուեցաւ քրտական առաջին համալսարանը: Հետագային քանի մը ուրիշներ հիմնադրուեցան Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանին մէջ:

Մինչ թուաբանութիւնը եւ գիտութիւնը այժմ կը դասաւանդուին արաբերէնով, փիլիսոփայութեան, պատմութեան, աշխարհագրութեան եւ ընկերային գիտութիւններու ուսումնական ծրագիրը կը մնայ անփոփոխ՝ հիմնուելով ինքնավար վարչակազմի ուսումնական ծրագիրին վրայ մինչեւ յառաջիկայ տարի, երբ Սուրիոյ մէջ կը ներդրուի կառավարական ուսումնական նոր ծրագիր:

Այդուհանդերձ, կան մտավախութիւններ, որ քրտական պատմութիւնը կրնայ ամբողջութեամբ անտեսուիլ նոր դասագիրքերուն մէջ: Անյայտ է, թէ որո՞նք ներառուած են ուսումնական նոր ծրագիրը մշակող յանձնախումբին մէջ, եւ արդեօ՞ք ներկայացուած են քիւրտեր:

«Մենք պարտաւոր ենք նաեւ արաբերէն սորվիլ, քանի որ միասին կ՛ապրինք նահանգի մը մէջ՝ իբրեւ քիւրտեր, ասորիներ, հայեր եւ արաբներ»:

«Ուսումնական նոր ծրագիրը պէտք է տեսանելի դարձնէ տարբեր խումբերու ուսանողներու մշակոյթը, պատմութիւնը, փորձառութիւնը եւ տեսակէտները»,- ըսաւ կրթութեան եւ խաղաղութեան կառուցման մասնագէտ Պենուա Մարթին, որ Նետրլանտներու մէջ գործող PAX խաղաղասիրական կազմակերպութեան պաշտօնատարներէն է: «Ասիկա կը նշանակէ, որ կայ ուսումնական ծրագիրը ամբողջութեամբ վերանայելու հրատապ անհրաժեշտութիւն»:

Եւրոպական համալսարանական հիմնարկի գիտաշխատող եւ քրտական հարցերով մասնագէտ Թոմաս Մաքկի իր կարգին ըսաւ.« Կրթութիւնը ունի ներքին եւ խորհրդանշական նշանակութիւն. այդ կը խօսի հաստատութիւններ կառուցելու ջանքերուն, ուսումնական ծրագիրներու եւ հակամարտութեան ընթացքին դիմադրութեան առօրեայ գործողութիւններուն մասին»:

Նախկին ինքնավար վարչակազմի Ուսուցիչներու միութեան առջեւ գտնուող որմնանկարին վրան գրուած է. «Քրտերէնը գեղեցիկ է, հարուստ, հաճելի եւ երաժշտական»:

«Ինչպէս աշխարհի բոլոր ուրիշներ, մենք ալ կ՛ուզենք, որ մեր զաւակները սորվին իրենց լեզուով. իւրաքանչիւր համայնք պէտք է ուսանի իր լեզուով»,- ըսաւ 48-ամեայ Հատիյա Ապտուլ Վահապ, որ երեք երեխաներու մայր է:

Ինքնավար վարչակազմի օրերուն ասորիներուն կ՛արտօնուէր ուսանիլ իրենց լեզուով, արաբները կ՛ուսանէին իրենց մայրենի լեզուով: Քիւրտ աշակերտները շաբաթական երկու ժամ արաբերէնի պահ ունէին:

Ապտուլ Վահապ դէմ չէ իր զաւակներուն արաբերէն սորվելուն: «Մենք պարտաւոր ենք նաեւ արաբերէն սորվիլ, քանի որ միասին կ՛ապրինք նահանգի մը մէջ իբրեւ քիւրտեր, ասորիներ, հայեր եւ արաբներ, բայց քիւտերուն համար նախատեսուած դասերուն մեծ մասը պէտք է ըլլայ քրտերէնով»:

«Կարեւոր է խորհրդածել իրաքեան փորձառութեան մասին՝ իբրեւ Իրաքեան Քիւրտիստանի երիտասարդներու ամբողջ սերունդ մը, որ մեծցած է շատ քիչ արաբերէն խօսելով, եւ որ այսօր չի կարենար յարաբերիլ Իրաքի այլ մասերէն եկած տարեկիցներու հետ»:

Մեծ մասը համաձայն է, որ երկրին անհրաժեշտ է ընդհանուր լեզու, որպէսզի սուրիացիները կարենան հաղորդակցիլ իրարու հետ:

«Տրամաբանօրէն եւ գործնականօրէն այդ կ՛ըլլայ արաբերէնը»,- ըսաւ Մաքկին: «Միաժամանակ, միասնական պետութեան վերականգնման այլ մաս մըն է քրտերէն լեզուի նկատմամբ արգելքներու ժառանգութեան յաղթահարումը»:

Մարթին իր կարգին ըսաւ. «Հակամարտութենէն ետք Սուրիոյ մէջ կարեւոր է ձգտիլ լուծել գոյութիւն ունեցող բեւեռացումը, որ պիտի մեծնայ, եթէ անհատները չկարենան հաղորդակցիլ եւ փոխադարձ կապ հաստատել նոյն լեզուով: Կարեւոր է խորհրդածել իրաքեան փորձառութեան մասին՝ իբրեւ Իրաքեան Քիւրտիստանի երիտասարդներու ամբողջ սերունդ մը, որ մեծցած է շատ քիչ արաբերէն խօսելով, եւ որ այսօր չի կարենար յարաբերիլ Իրաքի այլ մասերէն եկած տարեկիցներու հետ»:

Սակայն անվստահութիւնը խոչընդոտած է Դամասկոսի եւ Սուրիոյ հիւսիս-արեւելքի միջեւ համարկման հոլովոյթը: Անցեալ ամիս սպաննուած է քիւրտերու գլխաւորած Սուրիական ժողովրդավարական ուժերու նախկին անդամ մը, որ վերջերս միացած էր սուրիական բանակին: Անոր մահը լայնածաւալ բողոքի ցոյցերու եւ անկարգութիւններու պատճառ դարձած է Սուրիոյ հիւսիս արեւելեան շրջանին մէջ:

Վերջին քանի մը շաբաթներուն ցոյցերը կրկին համակած են Սուրիոյ հիւսիս-արեւելքը, քանի որ արաբ բնակիչները կը պահանջէին, որ Սուրիոյ կառավարութիւնը ամբողջովին իր հակակշիռին տակ առնէ Հասաքէ նահանգը:

Ցուցարարներ պատռած են Ինքնավար վարչակազմի եւ Սուրիական ժողովրդավարական ուժերու դրօշներն ու խորհրդանիշերը: Ապահովական ուժերը ապա ցրուած են զանոնք:

Ըստ պաշտօնական աղբիւրներու, Սուրիոյ կառավարութիւնը կրնայ չեղեալ յայտարարել իր վերջին որոշումը: «Դամասկոսի կողմէ կան խոստումներ վերադառնալու ինքնավար վարչակազմի ուսումնական ծրագիրի քրտերէն լեզուով դասաւանդման, քիւրտ աշակերտներու համար իրենց շրջաններուն եւ դպրոցներու մէջ»,- ըսած է Հասաքէ նահանգի կրթութեան վարչութեան բանբերը:

Մաքկին կրթութեան հարցը կը նկատէ ապակեդրոնացման անբաժանելի մաս, որուն Սուրիոյ կառավարութիւնը ցարդ հրապարակաւ դիմադրած է:

«Լեզուի հարցը կը խորհրդանշէ ինքնութեան եւ տեղական իւրայատկութիւններու ընդհանուր վերաբերմունքը, ինչպէս նաեւ գործնականօրէն ապակեդրոնացուցած է կառավարման մօտեցումները»,- բացատրեց ան:

Քրտական լեզուի հարցին մէջ զիջումը կրնայ առաւելութիւն ըլլալ Սուրիոյ մէջ ապակեդրոնացեալ կառավարման համար:

«Իբրեւ քիւրտեր մենք յառաջ կը շարժինք համարկման եւ համակեցութեան ճամբով»,- աւելցուց Ապտիլ Վահապ: «Բայց եւ այնպէս, Սուրիոյ կառավարութեան կողմէ մենք կը զգանք, որ համարկումը ճիշդ ձեւով տեղի չ՛ունենար»:

«Սուրիական կառավարութեան այս միակողմանի որոշումը նկատի չ՛առներ քրտական շրջաններու մտահոգութիւններն ու խնդրանքները եւ յաւելեալ քայլ է երկու կողմերու միջեւ վստահութիւնը խաթարելու ուղղութեամբ»,- ըսաւ Մարթին:

Պատրաստեց՝ ՆԱՐԷ ԳԱԼԵՄՔԷՐԵԱՆ

ՁԱՒԱՐԵԱՆԱԿԱՆ

ՁԱՒԱՐԵԱՆԱԿԱՆ

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Արցախը հայ ժողովուրդի պատմութեան, ինքնութեան եւ ազգային ազատագրական պայքարի անբաժան մասն է: Անոր ժողովուրդին ինքնորոշման իրաւունքը, հայրենի հողին վրայ ազատ ու ապահով ապրելու ձըգտումը եւ իր ազգային ինքնութիւնը պահպանելու կամքը կը շարունակեն մնալ մեր ազգային պայքարի կարեւորագոյն հիմնահարցերէն:

ՀՅԴ Զաւարեան ուսանողական միութեան համար Արցախը միայն անցեալի յիշողութիւն մը չէ, այլ՝ ներկայի պատասխանատուութիւն եւ ապագայի յանձնառութիւն: 2020-ի պատերազմը, Արցախի շրջափակումը եւ 2023-ի բռնի տեղահանումը խոր վէրք մը բացին հայ ժողովուրդի հաւաքական կեանքին մէջ: Բազմահազար արցախահայեր զրկուեցան իրենց տուներէն ու հայրենիքէն, սակայն չկորսնցուցին իրենց ինքնութիւնը, արժանապատուութիւնը եւ վերադարձի յոյսը:

Մենք կը հաստատենք, որ Արցախի հարցը փակուած չէ, այնքան ատեն որ արցախահայութեան իրաւունքները, անվտանգութիւնը եւ արժանապատիւ վերադարձի հեռանկարը ապահովուած չեն: Միջազգային արդարութեան, ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքի եւ ազգային արժէքներու պաշտպանութիւնը մեր պայքարի անբաժան սկզբունքներն են:

Իբրեւ ուսանողներ եւ ապագայի պատասխանատուներ՝ կը մերժենք անտարբերութիւնը եւ մոռացութեան փորձերը: Նաեւ կը դատապարտենք Հայաստանի ներկայ իշխանութեան այն քաղաքականութիւնը, որ կը նահանջէ Արցախի իրաւունքներու պաշտպանութենէն եւ կը վտանգէ արցախահայութեան արդար պահանջներուն հետապնդումը: Մեր պարտականութիւնն է պահպանել Արցախի յիշողութիւնը, զօրակցիլ արցախահայութեան եւ շարունակել մեր ազգային պահանջատիրութիւնը:

Արցախը մեր ժողովուրդի արժանապատուութեան հարցն է: Մեր պայքարը կը շարունակուի՝ յիշողութեամբ, յանձնառութեամբ եւ հաւաքական կամքով:

ՆԵՐԿԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻՆ ԿԸ ՊԱՏԿԱՆԻ

Տասնամեակներ շարունակ ամպիոններէ, լսարաններէ եւ հաւաքներէ լսուած ամէնէն կրկնուած կարգախօսներէն մէկը եղած է հետեւեալը. «Երիտասարդութիւնը մեր ապագան է»: Առաջին նայուածքով, այս արտայայտութիւնը կը թուի գնահատանքի եւ յոյսի արտայայտութիւն: Սակայն, աւելի խորունկ դիտարկումով, անիկա իր մէջ կրնայ պահել վտանգաւոր թիւրիմացութիւն մը՝ երիտասարդութեան դերն ու պատասխանատուութիւնը միշտ մղելով անորոշ, հեռաւոր ապագայի մը:

Երիտասարդութիւնը սպասման սրահի մէջ գըտնուող սերունդ չէ, որ կը սպասէ իր կարգին՝ պատմութեան բեմ բարձրանալու համար: Անիկա անցորդ չէ, այլ՝ դերակատար:

Պատմութեան էջերը թերթելով ալ յստակ կը տեսնենք, որ ազգերու եւ ընկերութիւններու ճակատագիրը փոխող, մեծ փոփոխութիւններ կերտող եւ յեղափոխական շունչ ներարկող ուժը միշտ ալ եղած է երիտասարդութիւնը:

Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան հիմնադիրները՝ Քրիստափոր Միքայէլեան (31 տարեկան), Ստեփան Զօրեան՝ Ռոստոմ (23 տարեկան) եւ Սիմոն Զաւարեան (25 տարեկան), երբ 1890-ին դրին հայ ազատագրական պայքարի ամէնէն ազդեցիկ կազմակերպութեան հիմքերը, պարզապէս երիտասարդներ էին: Անոնք չսպասեցին «հասուննալու» կամ աւելի յարմար ժամանակներու. իրենց երիտասարդական կորովով, գաղափարապաշտութեամբ ու տեսլականով վերասահմանեցին ազգին ճակատագիրը:

Նոյն ոգիով, արցախեան ազատամարտի առաջին իսկ օրերէն, ուսանողական նստացոյցերէն մինչեւ ռազմաճակատ ոտքի ելած երիտասարդութիւնն էր, որ վերականգնեց հայութեան արժանապատուութիւնը: Պետոյի (Պետրոս Ղեւոնդեան), Տուշման Վարդանի ու անոնց սերնդակիցներուն նման երիտասարդներ իրենց երիտասարդական տարիներուն ստանձնեցին ազգային ազատագրութեան ամէնէն ծանր պատասխանատուութիւնը:

Իսկ մեր մշակութային ու գրական զարթօնքը յառաջ մղողները դարձեալ պատանի ու երիտասարդ դէմքեր էին. «Մեհեան» շարժման շուրջ համախմբուած գրողները՝ Կոստան Զարեան, Դանիէլ Վարուժան, Յակոբ Օշական եւ ուրիշներ, իրենց քսանական տարիքին յեղափոխեցին հայ միտքն ու գրականութիւնը՝ մերժելով լճացումն ու պահանջելով նորարարութիւն:

Այսօր, երբ աշխարհն ու մեր հաւաքական կեանքը կը դիմագրաւեն արագընթաց փոփոխութիւններ, երիտասարդի մտքին թարմութիւնը, նորարարական հայեացքն ու գործելու պատրաստակամութիւնը անհրաժեշտութիւն են հիմա՛: Եթէ երիտասարդը չստանձնէ առաջնորդութիւնը այսօր, եթէ չմասնակցի որոշումներու կայացման, գաղափարական ու մշակութային վերելքին, ապա վաղուան «ապագան» պարզապէս պիտի ըլլայ այսօրուան բացթողումներուն արձագանգը:

Դաստիարակութիւնն ու երիտասարդական շարժումները միայն գիտելիք կամ աւանդոյթ փոխանցելու միջոցներ չեն: Անոնք դարբնոցներ են, ուր երիտասարդը կը սորվի տիրութիւն ընել իր միջավայրին, ազգին ու արժէքներուն՝ այսօ՛ր, այս վայրկեանի՛ս: Սեփական տագնապներն ու մարտահրաւէրները յաղթահարելու, անհատական ու հաւաքական կամք կաղապարելու եւ խմբային աշխատանքի մէջ պատասխանատուութիւն ստանձնելու ոգին ապագայի համար չէ, այլ՝ ներկայի նկարագիրը կերտելու:

Երիտասարդին ներուժը վաղուան խոստումը չէ, այլ՝ այսօրուան շարժիչ ուժը: Երբ կը հաւատանք, որ անիկա ներկան է, կը դադրինք զայն նկատելէ պարզ յաջորդ մը եւ կը սկսինք վստահիլ իրեն՝ որպէս այսօրուան պատասխանատու ղեկավարը, մտաւորականը եւ գործիչը:

Ապագան կը կերտուի այսօրուան քայլերով: Եւ այդ քայլերը կը պատկանին անոնց, որոնք ունին հաւատք, կորով եւ ներկան փոխելու համարձակութիւն:

ՍԱՐԳԻՍ ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ

ՅԱՐԱՏԵՒ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Երեք տարի անցած է, եւ ըսելիքը շատ է, բայց բառերը՝ քիչ: Այսքան տառապանք հազիւ թէ կարելի ըլլայ բացատրել երգերով կամ քանի մը պարբերութիւններով: 2020-ը անցաւ կորուստներով, բայց նաեւ՝ յոյսով. սակայն այդ յոյսը չտեւեց 2023-էն ետք:

Մենք Արցախէն մասնիկ ենք, բայց Արցախի մասերը կորսըւած են: Այո՛, մենք աւելի զօրաւոր, բայց ցաւով կը կանգնինք հողի այն կտորներուն վրայ, զորս փորձեցին մեզմէ խլել: Արցախը սերմ չէ: Ան խորապէս հաստատուած արմատներ է: Ան ներսէն ունէր թշնամիներ, որոնք փրկիչ ներկայացուած էին:

Արցախի միակ պաշտպանները իր նուիրեալ զինուորներն էին: Անոնց հետ էր, որ մենք մեզ կը նոյնացնէինք. անոնք կը խորհրդանշէին մեր յոյսը՝ պահելու այն, որ յաւերժօրէն մերն է:

Սակայն անդադար կը պնդուէր, որ ան կը պատկանի այնպիսի ազգի մը, որ միայն ուրիշ ազգերու տուաւծով աճած է: Իսկ Արցախի պարագան ալ տարբեր չէր: Թշնամին սկըսաւ հանրապետութիւնը հարաւէն մաս-մաս խլել՝ սկսելով Հադրութէն, ապա խլելով մեր դիմադրութեան խորհրդանիշը՝ Շուշին: Այնուհետեւ անոր «նուիրուեցան» Քարվաճառը եւ Քաշաթաղը:

2020-ը աւարտեցաւ, եւ մենք մտածեցինք, թէ այլեւս սգալու բան պիտի չունենայինք: Սակայն 2023-ը մեր անորոշ կորուստին ուժգին հարուածն էր, երբ Արցախի 128.000 հայերը լքեցին իրենց տուները, դպրոցները, յիշողութիւնները՝ այն հողին մէջ, որ իրենցմէ խլուած էր. երբ Մարտակերտը, Մարտունին, Ասկերանը եւ Ստեփանակերտը՝ Մամիկն ու Պապիկի տունը, սկսան կոչուիլ օտար լեզուով:

Այս բոլորը՝ խաղաղութեան անունով: Բայց կորուստը խաղաղութիւն չէ: Սուգը խաղաղութիւն չէ: Կարօտը խաղաղութիւն չէ: Ստորագրուած թուղթը խաղաղութիւն չէ: Եռաբլուրի մէջ հանգչող 5000 նահատակները խաղաղութիւն չեն: Խաղաղութիւն չէ, երբ ամբողջ ազգ մը կը զգայ, թէ իր տեղը չէ, երբ ազգ մը կը զգայ, թէ ամբողջական չէ:

Եւ մեզմէ շատերը կը կանգնին այս իրականութեան դէմ՝ այն իրականութեան, որ մեր հերոսները երբեք պիտի չարտօնէին: Մենք կը կանգնինք անոնց դիմաց, որոնք կ'ըսեն, թէ Արցախը մերը չէ, եւ այս է մեր պայքարը:

Մենք կը պայքարինք Արցախի անունը ողջ պահելու համար, անոր գոյութիւնը պահպանելու համար: Մենք կը դառնանք այն դիմադրութիւնը, զոր առաջնորդը չկրցաւ դառնալ: Մենք կը դառնանք քանդուած եկեղեցիներու գմբէթները, լքուած տուներու քարերը, եւ այն ականջները, որոնք կրնան միայն լսել այն հողին մասին, որ չսորվեցաւ ապրիլ առանց պատերազմի:

Հիմա Արցախը սառած կը հանգչի այն ազգին գիրկը, որ չգիտցաւ զայն տաք պահել: Ստեփանակերտի փողոցները կը մոռնան իր մանուկներուն ծիծաղները, իսկ Շուշիի բերդը կը կրէ անուն մը, որ երբեք պէտք չէր սորվեր:

Բայց մենք կը նստինք, կը սպասենք, կը մտածենք, թէ ե՞րբ մեր պաշտպանութիւնը պիտի չըլլայ դաշինք մը կամ պայմանագիր մը, ե՞րբ պիտի որոշենք կռուիլ, եւ ե՞րբ պիտի դադրինք հարցնելէ՝ «վասն ինչի՞», որովհետեւ վերջապէս յստակ է, որ պատասխանը «վասն հայրենիքի» է:

Եւ սակայն մենք տակաւին խաղաղութիւն կը փնտռենք: Երբ կը սպասենք Շուշիի մէջ դիմադրութեան վերածնունդին, երբ կը հաւատանք, որ Արցախը յաղթանակի վահանն է, երբ գիտենք, որ Արցախը նուիրեալ զինուորներու տունն է, երբ տակաւին կը սպասենք Հարսանիք մը լեռներուն մէջ:

ՄԷՐԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ԱՐԵԱՆ ՁԱՐԹՕՆՔ

Արցախը պարզապէս աշխարհագրական տարածք մը չէ, այլ հայկական ինքնութեան, չկոտրուող ոգիին եւ սրբազան գոյատեւման բարձրագոյն խորհրդանիշն է, որուն ամէն մէկ քարն ու լեռնաշղթան դրոշմուած է մեր պապենական արեամբ, հաւատքով ու դարաւոր պատմութեամբ: Այս առասպելական լեռնաշխարհը մեր ժողովուրդին համար ազատութեան եւ արժանապատուութեան բաբախող սիրտն է, որուն իւրաքանչիւր մատոյցը դարեր շարունակ դարձած է հերոսական դիմադրութիւն եւ չկոտրուող կամք: Սակայն պատերազմի արհաւիրքն ու դաժան իրականութիւնը խորապէս վիրաւորեցին այս սրբազան հողը. պայթիւններու որոտը, արեան հոսքը, տուն-տեղի անդառնալի կորուստն ու բռնագաղթի ողբերգութիւնը թողեցին անբուժելի վէրքեր, որոնք այսօր ալ դրոշմուած են ամէն մէկ արցախցիի եւ սփիւռքահայու աչքերուն մէջ: Սակայն Արցախի վերջին պատերազմը ծանր ու ցաւալի հարուած մըն էր հայ ժողովուրդին համար: 2020-ին մեկնարկած պատերազմէն մինչեւ 2023-ի բռնագաղթը, Ազրպէյճան լայնածաւալ յարձակումներով ու շրջափակումներով տիրացաւ Արցախին՝ պատճառ դառնալով հազարաւոր զոհերու եւ Արցախի ամբողջական հայաթափման: Այս ողբերգութեան ամէնէն ծանր էջերէն մէկը կը մնայ Պաքուի մէջ ապօրինաբար պահուող հայ գերիներուն հարցը: Տասնեակ զինուորականներ, քաղաքացիական անձեր եւ Արցախի ռազմաքաղաքական ղեկավարները մինչեւ օրս կը մնան ազրպէյճանական բանտերուն մէջ՝ ենթարկուելով մարդկային իրաւունքներու կոպիտ խախտումներու եւ կեղծ դատավարութիւններու: Միջազգային համայնքին ու իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններու կոչերուն հակառակ՝ Պաքուն կը շարունակէ օգտագործել գերիները իբրեւ քաղաքական ճնշման միջոց: Գերիներու վերադարձը եւ անոնց ազատութիւնը ոչ միայն արդարութեան, այլ նաեւ ազգային արժանապատուութեան եւ անհետացածներու ընտանիքներու ցաւի սփոփման հիմնական պահանջն է:

Այս պատերազմներուն եւ բռնագաղթին ամէնէն խորունկ հետքերը մնացին երեխաներուն հոգիներուն մէջ: Այս փոքրիկները, որոնք պէտք էր վայելէին անհոգ մանկութիւն, ստիպուեցան արագ մեծնալ՝ ականատես դառնալով ռմբակոծումներու, շրջափակման, սովին եւ իրենց պապենական տուներու կորուստին: Անոնց համար հայրենիքը միայն տարածք մը չէ, այլ՝ իրենց դպրոցի բակը, Արցախի լեռներն ու տան պարտէզը, իսկ այսօր անոնք այդ բոլորը կ'ապրին միայն անոնց յիշողութիւններուն եւ նկարներուն մէջ: Նոր միջավայրերու մէջ անոնք կանգնած են նաեւ Արցախի քաղցր բարբառն ու տեղական աւանդութիւնները կորսնցնելու վտանգին առջեւ: Բայց, հակառակ այս բոլոր ցաւերուն, Արցախի երեխաները կը մնան յոյսի եւ տոկունութեան կենդանի խորհրդանիշ: Անոնք արտակարգ կամքով կը շարունակեն սորվիլ, ստեղծագործել եւ երազել՝ ապացուցելով, որ հայրենիքի հանդէպ սէրն ու ապրելու վճռակամութիւնը անհնար է խլել իրենցմէ: Այս սերունդն է, որ իր ուսերուն վրայ պիտի պահէ ազգային ինքնութիւնն ու ապագայ վերածնունդի հաւատքը:

Պատերազմը փորձեց մարել Արցախի լոյսը, քանդել անոր հնամենի վանքերուն խաղաղութիւնը եւ լռեցնել դարաւոր զանգերը, բայց թշնամին չհասկցաւ, որ այս հողին վրայ թափուած արեան ամէն մէկ կաթիլ եւ իւրաքանչիւր զոհուած մարտիկի յիշատակ վերածուեցան յեղափոխական անմար կրակի, արդարութեան ցասումի եւ անկոտրում վրէժխնդրութեան:

Այսօր, հակառակ պատերազմի պատճառած անասելի ցաւին ու աւերածութիւններուն, Արցախի խորհուրդը չէ մեռած, այլ դարձած է անմար ապըստամբութիւն մեր սրտերուն մէջ. իսկական յեղափոխութիւնը կը սկսի ճիշդ հոն, երբ ժողովուրդը կը հրաժարի ծունկի գալ, կը հրաժարի մոռնալ իր արմատները եւ կը հաւատայ, որ արդարութեան, ազատութեան եւ վերադարձի պայքարը երբեք չ'աւարտիր, մինչեւ որ յաղթանակի արշալոյսը նորէն ծագի մեր սրբազան հայրենիքին վրայ:

ՄԵՂՐԻ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ

ԺԲ.- ՔՈՊԱՆԻԷՆ...

Շարունակուած 3-րդ էջէն

Առաջին հեռաձայնս Պոլսոյ հայոց պատրիարքարանի Արամ արք. Աթէշեանին եղաւ: Ան **«Հեմէն պուլյուր»** ըսելով՝ անձամբ միջամտեց, ուր որ պէտք էր: Երկրորդ տեսազանգս սփիւռքի նախարար Հրանուշ Յակոբեանին եղաւ, ան նոյնպէս Հայաստանի սփիւռքի նախարարութեան անձակազմը աշխուժացնելով՝ գործի անցաւ (երբեմն «Վա՛յ Րաֆֆի ջան» մրմռալով): Պոլսոյ «Ակօս»-ի խմբակը օգնեց: ՄԱԿ-ի Գաղթականներու գործակալութիւնը, Կարմիր խաչի առաքելութեան Հայաստան կազմակերպութիւնը եւ ուրիշներ իրենց բաժինը կատարեցին: Համադրողը Լոս Նստած՝ «խենթ» մըն էր, որ զայրոյթով վերապրած եւ բարգաւաճ ազգի մը երբեմնի անտարբերութիւնը կը դիտէր, բայց կարելի չէր անտարբեր ըլլալ: Ոմանք փաստաթուղթի մը հարցը լուծեցին, ուրիշներ փոխադրութիւն մը կազմակերպեցին, մէկը ընտանիքի անդամ մը հիւրընկալեց, ուրիշ մը օդակայան գնաց: Ոչ ոք առանձին փրկեց թոմասեանները: Բայց շատեր իրենց փոքր բաժինը կատարելով՝ միասին փոխեցին ընտանիքի մը ճակատագիրը: Քանի մը կայաններէ ետք , 2015-ի սեպտեմբերին թոմասեաններու գերդաստանը վերջապէս Արապ Փունարէն (մեծ հօրս բարբառով Քոպանիի հայկական անունը) հասաւ Երեւան:

Կը յիշեմ օդակայանի տեսարանը: Հարազատներ: Ընկերային ծառայողներ: Լրագրողներ: Հայրենակիցներ, որոնք երբեք չէին ճանչցած այդ ընտանիքը, բայց եկած էին զիրենք դիմաւորելու: Երկար ամիսներու անորոշութենէն ետք ընտանիքը վերջապէս հասած էր տեղ մը, ուր այդ գիշեր վրանին տակ պիտի չքնանար: Քանի մը օր ետք Թոմասեան երեխաները դպրոց պիտի յաճախէին: Թերեւս 2015-ի ամբողջ տարողութեան մէջ այդ էր ինծի համար ամենէն կարեւոր պատկերը:

Ո՛չ հարիւրամեակի մեծ խօսքերը: Ո՛չ հռչակագիրները: Ո՛չ ալ բազմահազարանոց ցոյցերը:

Այլ՝ երեք երեխաներ, որոնք հարիւր տարի ետք վերջապէս Հայաստան հասած էին, առաւօտուն հայ դպրոց պիտի երթային եւ ապահով բակի մը մէջ խաղային:

Պատերազմը արդէն իր գինը առած էր: Քոպանիի մէջ ՏԱՀԵԾ-ի զինեալներուն ձեռքով զաւկին առջեւ սպաննուած էր մէկ ընտանիքին հայրը: Անոր այրին՝ Իլոնան (90-ականներուն Սուրիա հարս գացած Պաքուի գաղթական) եւ երեխաները՝ Արամը, Վարդուկն ու Կարոն պիտի շարունակէին կեանքը առանց իրեն: Ընտանիքի ուրիշ անդամներ պատերազմի պատճառով հասած էին Պուրճ Համուտ: Ցոյս կար, որ շուտով անոնք ալ պիտի միանային ընտանիքին Երեւանի մէջ:

Այդ օրերուն շատ կը խօսէինք յիշողութեան մասին: Բայց ազգ մը միայն յիշելով չի գոյատեւեր: Երբեմն ազգային կեանքի իմաստը մեծ խօսքերուն մէջ չէ, այլ՝ անհրաժեշտ պահուն գործելուն մէջ: 1915-ին թոմասեաններու նախնիները Անատոլուէն փախած էին եւ ի վերջոյ հասած՝ Քոպանի: 2015-ին անոնց ժառանգները փախան Քոպանիէն եւ (Թուրքիոյ ճամբով) հասան Երեւան:

Ես ինծի ըսի՝ «Ուրֆացի չելան, **ամմա** սեպտեմբեր էր»: Երեխաները քանի մը օրէն դպրոց պիտի երթային:

Է՛յ վալլա՛հ:

Թովմասեան ընտանիքը յուզումով եւ գրկաբաց կը դիմաւորուի Երեւանի «Զուարթնոց» օդակայանին մէջ, 2015-ին:

Այս յօդուածաշարքին նախորդ գրութիւնները

Ա.- Կելիպոլի տուն թիւ 54 https://www.aztagdaily.com/archives/702461

Բ.- Մեծ հօրս մեծ հին ռատիոն https://www.aztagdaily.com/archives/703467

Գ.- Կիւզել Պոլիսն ու մեծ մայրս https://www.aztagdaily.com/archives/703889

Դ.- Պէյրութ, 70-ականներ https://www.aztagdaily.com/archives/705183

Ե.- Տանիքէ տանիք https://www.aztagdaily.com/archives/705619

Զ.- Երկու ապրիլ 24 https://www.aztagdaily.com/archives/706110

Է.- Հարպ https://www.aztagdaily.com/archives/706548

Ը.- Աղեքսանդրիոյ փոքր հայաշխարհը https://www.aztagdaily.com/archives/707002

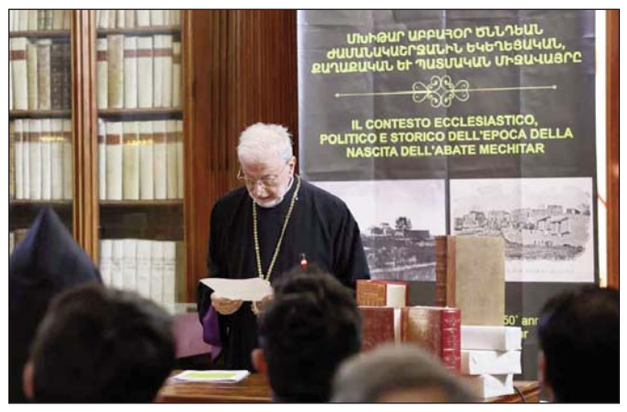
Թ.- Մայրս եւ ԼՕԽ-ի իր ընկերուհիները https://www.aztagdaily.com/archives/707943

Ժ.- Քլաշինն ու թմբուկի փայտիկները https://www.aztagdaily.com/archives/708459

ԺԱ. Եգիպտոսի գոյները եւ Ճոնին https://www.aztagdaily.com/archives/709504

«ՄԽԻԹԱՐ ԱԲԲԱՀՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻՆ ...»

Շարունակուած 3-րդ էջէն

«Աստուածաշունչ» մատեանի լուսատիպ հրատարակութեան շնորհահանդէս

Գիտաժողովի հանդիսաւոր բացման օրը Մխիթարեան միաբանութեան թանգարանին մէջ տեղի ունեցաւ հայր Արսէն Բագրատունիի Աստուածաշունչ մատեանի լուսատիպ հրատարակութեան շնորհահանդէսը, զոր հրատարակած է Մխիթարեան միաբանութիւնը, համագործակցութեամբ դոկտ. Սարգիս Մելքոնեանի: Սոյն լուսատիպ հրատարակութիւնը լաւագոյն քննական բնագիրներէն մէկն է, որ առաջին անգամ հրատարակուած էր 1860 թուականին:

Աստուածաշունչ մատեանի տպագրութեան մեկենասն է Ռուսլան Բաղդասարեան, իսկ հրատարակութեան աջակցած է «Վերականգնման, յառաջընթացի եւ լուսաւորութեան բարեգործական հիմնադրամ»-ը: Տպագրիչն է Արմէն Հայրապետեան:

Այս ոսկեղենիկ բնագրին վերահրատարակութիւնը կը շարունակէ 2024 թուականի հոկտեմբեր 31-էն նոյեմբեր 3 Մխիթարեան կաճառին կողմէ կազմակերպուած «Աստուածաշունչ Հայկազեան» միջազգային գիտաժողովին յաջորդած գործնական աշխատանքները՝ նոր առիթ ընծայելով հայ աստուածաշնչական ժառանգութեան ուսումնասիրութեան եւ արժեւորման:

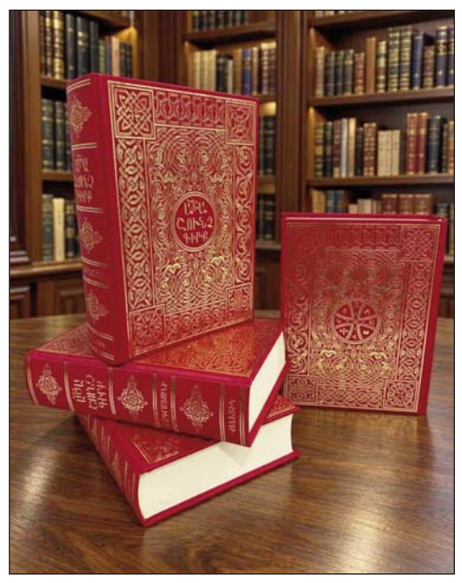
Գիտական զեկուցումներ եւ քննարկումներ

Զեկուցումներու լիագումար բանախօսութիւնը՝ Lectio Magistralis, կատարեց Լեւոն արք. Զէքիեան: Ան ներկայացուց «Մխիթար Սեբաստացի»-ն: Գիտաժողովին զեկուցող մասնագէտներու շարքին էին՝ Սերոբ վրդ. Չամուրլեան, Գէորգ վրդ. Սարգիսեան, Պսակ վրդ. Թէփիրճեան, Արարատ քհնյ. Պօղոսեան, Քրիստիան Վինտլեր, Չեզարէ Սանթուս, Միքայէլ Մալխասեան, Ռուբէն Մելիքեան, Փաուլօ Լուքքա, Արման Մալոյեան, Լիլիթ Յարութիւնեան, Ալպերթօ Փերատոներ, Գառնիկ Ա. Յարութիւնեան, Ալեսսանտրօ Օրենկօ, Մանէ Ղեւոնդեան եւ Մայա Գրիգորեան:

Գիտաժողովի տեսական բաժնի աւարտին տեղի ունեցան գործնական քննարկումներ՝ ներկայացուած նիւթերուն շուրջ: Քննարկումները կեդրոնացան Մխիթար Սեբաստացիի եկեղեցական, քաղաքական, կանոնական եւ պատմական միջավայրին, ինչպէս նաեւ անոր ապրած ժամանակաշրջանին վերաբերող հարցերուն:

Գիտաժողովը կարեւոր առիթ մը հանդիսացաւ՝ վերարժեւորելու Մխիթար Աբբահօր ժառանգութիւնը, խորացնելու անոր գործունէութեան վերաբերեալ գիտական ուսումնասիրութիւնները եւ ամրապնդելու հայագիտական ու աստուածաշնչական հետազօտութիւններու միջազգային համագործակցութիւնը:

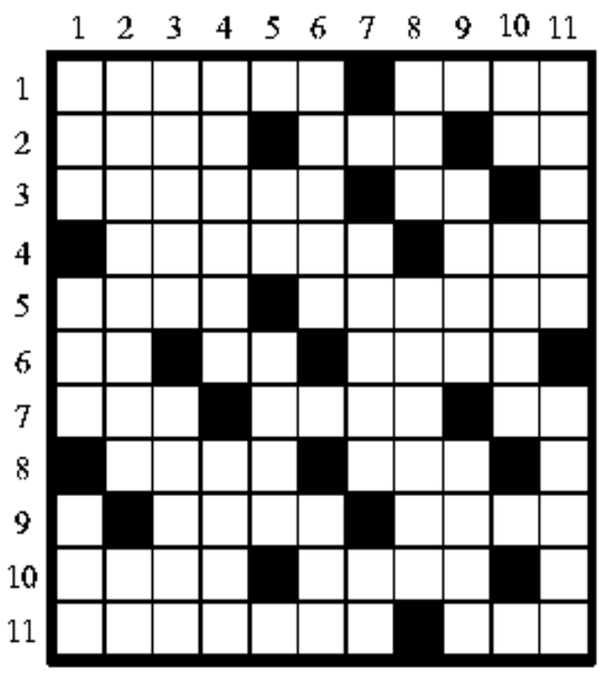
Գիտաժողովին վերաբերող յաւելեալ տեղեկութիւններուն եւ հրապարակումներուն կարելի է հետեւիլ Մխիթար Աբբահօր ծննդեան ժամանակաշրջանին նուիրուած «Մխիթար Սեբաստացի» ուսումնասիրական կայքէջին մէջ:

թարեան մայրավանք Սուրբ Ղազար **https://www.facebook.com/SanLazzaroMekhitaristIsland/videos/1185418634439856** Դիմատետրի էջին վրայ:

ԺԱՄԱՆԱՑ

ԽԱՉԲԱՌ

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Կոճակի օղակ - Փորձանք:
2. Վերտի օգերեւոյթէն - Աւօթ - Առատ:
3. Աւուրնացնել - Յաւելում:
4. Երկիւղ, զարհուրանք - Գրաբար՝ հասկնալի՛ր:
5. Յամբերէ՛ - Խաչիկ Իշխանեանի գրչանունը:
6. Ջանգրոյթի բացագանչութիւն - Իրերայաջորդ գիրեր - Պատիւ:
7. Ուղուկ - Նախանձիլ - Դրկից տուեր:
8. Հանրաճաշ - Մորթի կեղեւանք:
9. Յունական դիցարանի մէջ պատերազմի աստուածը - Ափրիկեան երկիր:
10. Խօս՛ք մտիկ ըրէ - Մկնահարսնուկ:
11. Խաբկանք, հիւանդագին երեւակայութիւն - Գեղարդ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵՑՔ

1. Շանի - Արեւու ջերմութիւն - Հայ թատրասէր:
2. Պոլսոյ երբեմնի նշանաւոր տուեալը - Ցուցական ածական:
3. Խարազան - Խոհեմ, ջախջախուր:
4. Արական անուն - Թատերական հանգրուան:
5. Անձնական դերանուն - Ժամանակի միաւոր:
6. Խենթուկ, թեթեւսոլիկ - Հոգեվարական:
7. Իղձ, ցանկութիւն - Կրկնուած բաղաձայններ:
8. Ցեղոյ - Բաց կարմիր:
9. Բիժ, աչքի կեղտ - Յանդիմանութիւն:
10. Կանացի օտար շաբաթաթերթ - Սահմանային տուրք:
11. Հակայ - Սպառնացող չարիք:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

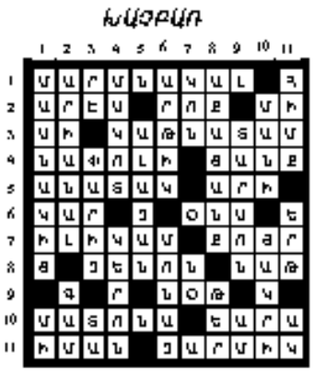
ՍՈՒՏՕՔՈՒ

						2		7
7				1				5
8			6		3			
	5				4			
		7	5				2	
			8					1
	3	2		8	1			
		4						6
				5		4		

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերուն եւ սիւնակներուն (9x9) կազմուած զեպազանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաջորդ 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը զետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսիներուն իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ո՛չ մէկ պատուգայի պարտադրուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիւ քառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՉԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ

ՍՈՒՏՕՔՈՒ

6	7	2	3	9	5	4	8	1
1	4	3	6	2	8	9	5	7
5	8	9	1	4	7	2	6	3
8	3	7	4	6	2	1	9	5
4	5	1	7	3	9	8	2	6
2	9	6	5	8	1	3	7	4
7	2	4	9	1	6	5	3	8
3	6	8	2	5	4	7	1	9
9	1	5	8	7	3	6	4	2

ՕՐԱՏԵՏՐ

6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

●1807.- Ծնունդ ծագումով հայ լեհ բանաստեղծ Քարոլ Անտոնեւիչի: Մահացած է 1852-ին:

●1862.- Վախճանում Պոլսոյ նախկին պատրիարք Յակոբոս արքեպիսկոպոս Սերոբեանի, Երուսաղէմի մէջ, ուր ուխտի գացած էր: Ծնած էր 1780-ին, Պոլիս, եւ 1839-էն 1840 եւ երկրորդ անգամ՝ 1848-էն 1858 Պոլսոյ պատրիարքը եղաւ, իր օրով տասը եկեղեցիներ կառուցուեցան Պոլսոյ մէջ:

●1866.- Ծնունդ բանաստեղծ եւ թատերագիր Վահան Միրաքեանի, Շուլաւերի մէջ: Մահացած է 1942-ին, Թիֆլիս:

●1882.- Ծնունդ դանիացի միսիոնարուհի Մարիա Ճէյքըպսընի, Սիեմ քաղաքին մէջ: 1906-ին անդամագրուեցաւ Կանանց առաքելութեան աշխատողներ կազմակերպութեան եւ 1907-ին ուղարկուեցաւ Խարբերդ: Հայոց ցեղասպանութեան տարիներուն եղաւ հայ որբերու փրկութեան հրեշտակը: 1922-ին որբերուն հետ Լիբանան փոխադրուեցաւ եւ Ժըպէյլի մէջ հիմնեց Թռչնոց բոյնը: Մահացաւ 1960-ին եւ իր ցանկութեան համաձայն Թռչնոց բոյնի բակին մէջ թաղուեցաւ:

●1896.- Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանեան Պոլսոյ պատրիարք կ'ընտրուի:

●1897.- Մահ բանասէր, հայագէտ, տնտեսագէտ եւ օսմանեան կայսերական գանձի նախարար Միքայէլ փաշա Փորթուգալի, Պոլսոյ մէջ: Ծնած էր 1842-ին, Պոլիս:

●1961.- Մահ դերասան Հրաչեայ Ներսիսեանի, Երեւանի մէջ: Ծնած էր 1895-ին, Իզմիթ:

●1964.- Ծնունդ Արցախեան ազատամարտի մասնակից Արծուիկ Անդրեանի, Ասկերանի Նորագիւղ գիւղը: Նահատակուեցաւ 1992-ին, Նորագիւղի մէջ:

●1992.- Նահատակութիւն Արցախեան ազատամարտի մասնակից Արթիւր Ղարիպեանի, Աղտամի շրջանին մէջ: Ծնած էր 1967-ին, Ստեփանա- ւան:

●1999.- Մահ նկարիչ Ռեգինա Ղազարեանի, Երեւանի մէջ: Ծնած էր 1915-ին, Երեւան:

ՆՇՄԱՐ

ԱՅԱՔՍ ՆՈՅՆԻՍԿ ԿԸ ՆԱՀԱՆՋԷ

Շատ հռչակաւոր ֆութպոլի խումբեր ունեցած են պատմական ակադեմիաներ, որոնք սերունդէ-սերունդ ֆութպոլիստներ պատրաստած են:

Պատմական ակադեմիաներէն կարեւորագոյնն էր Այաքս Ամսթերտամի ակադեմիան, որ 1960-ականներէն մինչեւ վերջերս շատ լաւ սերունդներ պատրաստած է:

Եոհան Քրոյֆ, Մարքօ Վան Պասթեն, Տենիս Պերկքամփ, Ֆրանք Ռայքարտ, Էտուին Վան Տեր Սար, Քլարենս Սիտորֆ, Էտկար Տաւիտս, Փաթրիք Քլայվերթ, Ուեսլի Սնայտըր, մինչեւ Մաթայս Տէ Լիխթ:

Վերջին սերունդը, որ 2010 թուականին աւարտեց ակադեմիան, իր մէջ ունէր Ռայըն Կրավենպերխը եւ Եուլիան Թիմպըրը: Պէտք է նշել սակայն, որ Այաքս Ամսթերտամ, որ 2022-էն ի վեր չէ կրցած շահիլ Նետերլանտներու ախոյեանութիւնը ակադեմիային գծով, նահանջած է:

Շատ պատճառներ կրնան ըլլալ Այաքսի ակադեմիային վերջին 8 տարիներուն ձախողութեան:

Վստահաբար աննպատակ ակադեմիայի աշխատանքը կ'ազդէ հիմնական խումբին վրայ, մանաւանդ որ եթէ լաւ խումբ չունենաս, ակադեմիան շատ մասնակիցներ չունենար: Վստահ երբ քանակը նուազ ըլլայ, որակին վրայ ալ կ'ազդէ:

Նկատելի է վերջերս, որ սպանական ակադեմիաները շատ յառաջդիմած են, եւ ատիկա նկատելի է բոլոր մակարդակներուն վրայ տղոց թէ աղջկանց սպանական խումբերու յաջող արդիւնքներուն ընդմէջէն:

ԿԱՐՕ Կ.

ՊԷՅՐՈՒԹ ՄԱՐԱԹՈՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՅՐԱԳՏԱՐԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԽԱԼԻԼԸ

Երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարար դոկտ. Նորա Պայրագտարեան ընդունեց Պէյրութ մարաթոն միութեան նախագահ Մայ Խալիլը, որ նախարարին ներկայացուց միութեան վերջին պատրաստութիւններուն մասին զեկուցում մը:

Արդարեւ, Խալիլ ներկայացուց 29 նոյեմբերին տեղի ունենալիք Սփինիզ Պէյրութ միջազգային մարաթոնի կազմակերպչական աշխատանքներուն բոլոր մանրամասնութիւնները՝ շնորհակալութիւն յայտնելով նախարար Պայրագտարեանին, որ միութեան բոլոր աշխատանքներուն նեցուկ կանգնած եւ միշտ պիտի կանգնի:

Խալիլ նաեւ յայտնեց, որ այս տարուան միջազգային մարաթոնին մօտ 20 հազար վազողի առիթ պիտի տրուի մարաթոնին մասնակցելու 76 տարբեր երկիրներէ, մանաւանդ որ օտար եւ միջազգային աթլեթներու մեծ թիւով մասնակցութիւնը հետզհետէ կը բարձրացնէ մարաթոնին մակարդակը:

Աւելի հաստատելու համար մարզիկներուն ապահովութիւնը, Խալիլ յայտնեց, որ բժշկական ծրագիր որդեգրած է՝ Մարոքէն ձեռք ձգելով երկու մասնագէտ բժիշկներ, որոնք վաւերացուած են Աթլեթիզմի միջազգային ֆետերասիոնի կողմէ, ինչպէս նաեւ ներկայ պիտի ըլլան Կարմիր խաչին մաս կազմող 40 հիւանդակառքեր, 20 բժշկական մոթորսիքլեթներ, 80 մարձողներ եւ մօտ 1500 կամաւոր օգնականներ:

Պայրագտարեան գնահատեց Խալիլի աշխատանքը՝ հաստատելով, որ մասնակիցներուն ապահովութիւնը կարեւորագոյն կէտն է այս միջազգային մարաթոնին, որ տասնեակ տարիներու փորձառութեամբ լաւագոյն ձեւով կը ներկայացնէ Լիբանանի պատկերը երկրին մէջ, թէ անկէ դուրս: Պայրագտարեան նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց անձնական հրաւէրին՝ մասնակցելու այս մարաթոնին, միջազգային յայտնի դէմքերու հետ միասին:

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

ՍԱԺԵՍ - ՀՄԲՄ՝ 76-70

Լիբանանի պասքեթպոլի ախոյեանութեան իր 3-րդ ելոյթին, ՀՄԲՄ-ի տղոց պասքեթպոլի խումբը 76-70 արդիւնքով պարտութիւն կրեց Սաժեսէն:

Անդրանիկ 96-79 արդիւնքով յաղթեց Անթունիէին, իսկ օր մը առաջ Հուփս 81-77 արդիւնքով յաղթած էր Սանթրալին:

Անդրանիկ եւ Սաժես իրենց 3 մրցումներուն ալ յաղթած են, մինչ Անթունիէ եւ ՀՄԲՄ իրենց 3 մրցումներուն ալ պարտուած են:

ՀՄԲՄ-ի խումբը լաւ խաղարկութիւն ցուցաբերեց:

«ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

- ՀԻՈՒՍԹԸՆ ԻՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿՐԵՑ - ՈՒԵՄՊԱՆԵԱՄԱ 52 ԿԷՏ ՆՇԱՆԱԿԵՑ, ԵՈՔԻՉԻ 200-ՐԴ ԹՐԻՓԼ ՏԱՊԼԸ

«Էն. Պի. Էյ.»-ի մրցումները հետզհետէ աւելի հետաքրքրական կը դառնան, անոնց ընթացքին խմբային թէ անհատական արդիւնքներով բարձր թիւեր կ'արձանագրուին:

Հիուսթըն Ռոքեթց տարեշրջանի իր 9-րդ մրցումին կը հիւրընկալէ Մինեսոթա Թիմպըրվուլվզը, որ հակառակ Անթոնի Էտուըրտծի բացակայութեան, կրցաւ յաղթել 10 կէտերու առաւելութեամբ 117-107 արդիւնքով:

Ֆրանսացի Վիքթոր Ուեմպանեամա (Սան Անթոնիօ Սփըրզ) 52 կէտ, 24 ռիպաունտ եւ 8 պլոք կատարեց Տալաս Մեւրիքսի դէմ, եւ իր ակումբը 1 կէտով միայն կրցաւ յաղթել (112-111): Քայրի Ըրվինկ 29 կէտ նշանակեց ի նպաստ Տալասի, որ իր 4-րդ պարտութիւնը կրեց 8 մրցումներու ընթացքին:

Սերպ սենթըր Նիքոլա Եոքիչ իր ասպարէզի 200-րդ թրիփըլ տապըլը ձեռք ձգեց Տենվըր Նակեթցի հետ, որ 128-109 արդիւնքով յաղթեց Թորոնթօ Ռեփթըրզին:

Լուքա Տոնչիչ անգամ մը եւս հասաւ 40 կէտերու սահմանին՝ օգնելով Լոս Անճելըս Լէյքըրզի, որ պարտութեան մատնէ Սաքրամենթօ Քինկզը: Ասիկա Լէյքըրզի 7-րդ յաղթանակն էր 9 մըրցումներու ընթացքին:

Ստորեւ երէկուան մրցումներուն արդիւնքները.

Ֆինիքս Սանզ - Փորթլենտ Թրէյլ Պլէյզըրզ	119-132
Սան Անթոնիօ Սփըրզ - Տալաս Մեւրիքս	112-111
Սաքրամենթօ Քինկզ - Լոս Անճելըս Լէյքըրզ	103-116
Տենվըր Նակեթց - Թորոնթօ Ռեփթըրզ	128-109
Հիուսթըն Ռոքեթց - Մինեսոթա Թիմպըրվուլվզ	107-117
Մեմֆիս Կրիզլիզ - Ինտիանա Փէյսըրզ	103-107
Նիւ Օրլինզ Փելիքընզ - Եութա Ճեզ	120-113
Լոս Անճելըս Քլիփըրզ - Մայեմի Հիթ	116-117
Պրուքլին Նեթց - Չարլոթ Հորնեթց	114-104
Պոսթըն Սելթիքս - Միլուոքի Պաքս	109-102
Տիթրոյիթ Փիսթընզ - Ֆիլատելֆիա 76-ըրզ	106-112
Ուաշինկթըն Ուիզըրտծ - Աթլանթա Հոքս	105-120
Նիւ Եորք Նիքս - Շիքակօ Պուլզ	135-105
Օքլահոմա Սիթի Թանտըր - Քլիվլենտ Քեվելիրզ	124-116

«ՉԵՄՓԻՈՆԶ ԼԻԿ»

ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ ՄԻԱՅԱՒ ՓԱՐԻԶ ՍԵՆ ԺԵՐՄԵՆԻՆ

«Չեմփիընզ լիկ»-ի 4-րդ շաբթուան 2-րդ օրուան մրցումներուն, Ամէնքը քիչ մնաց անակնկալի մատնէր Ռէալ Մատրիտը, երբ 75-րդ վայրկեանին յետսապահ Սթաւրօ Փիլօ նշանակեց 2-1-ի կոլը: Քիլիան Էմպափէ եւ Ֆետերիքօ Վալվերտէ (92-րդ վայրկեանին) նշանակեցին շատ կարեւոր կոլեր՝ 3 կէտերը նուիրելով Ռէալին, որ իր 4-րդ մրցումը յաղթեց՝ միանալով Փարիզ Սեն Ժերմենին:

Արսենալ 2-1 արդիւնքով բաւական դժուար յաղթանակ արձանագրեց Ալաւիա Փրակայի դաշտին վրայ (1-2) եւ 2 կէտով ետ կը մնայ:

9 խումբեր ունին 9-ական կէտեր, որոնցմէ ամէնէն լաւ կոլ-էվըրէյճը ունեցող խումբն է Սեսք Ֆապրեկասի մարզած իտալական Քոմօ ակումբը:

Քոմօ Ֆրանսայի մէջ 9-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց տեղւոյն Լանսը: Յոյն յառաջապահ Անասթասիոս Տուվիքաս հեթ-թրիք իրագործեց՝ դառնալով այս տարեշրջանի լաւագոյն կոլ սքորըր 6 կոլերով:

Բ. դիրքը կը գրաւէ նորվեկիացի Էրլինկ Հաալանտ, որ կրցաւ նշանակել Մանչեսթըր Սիթիի յաղթանակի (3-2) կոլը 78-րդ վայրկեանին՝ Ռետ Պուլ Լայփցիկի դաշտին վրայ:

5 կոլեր նշանակած է նաեւ գերմանացի Նիքոլօ Թրեսոլտի, որ իր կարգին նշանակեց կոլ մը՝ ի

նպաստ Ֆ. Ք. Պրիւժի, որ 2-1 արդիւնքով յաղթեց ՓՍՎ Այնտհովընին՝ Նետերլանտներու մէջ:

Այժմ ազգային խումբերու Ազգերու լիկայի մրցաշարքի մրցումներուն պատճառով «Չեմփիընզ լիկ»-ը մօտ 2 շաբաթով կը դադրի եւ կը շարունակուի 24 եւ 25 նոյեմբերին:

ԹԵՆԻՍ

- ՃՈՔՈՎԻՉ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ ԵՒ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ «ՄԱՍԹԸՐՉ»-ԷՆ - ԽԱՉԱՆՈՎ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ

Փարիզի թենիսի տղոց մրցաշարքը անակնկալներով հարուստ էր, ուր պատմական թենիսմեն Նովաք Ճոքովիչ իր առաջին մրցումին յաղթելէ ետք Վալենթեն Վաշերոյին, պարտութիւն կրեց աւստրալիացի Ռինքի Հիճիքաթայէն՝ 6-2, 3-6 եւ 3-6 արդիւնքով:

Այս պարտութենէն ետք Ճոքովիչ գրեթէ յոյս չունի հասնելու տղոց ընդհանուր դասաւորման 8-րդ դիրք, որ իրաւունք պիտի տար իրեն մասնակցելու տղոց «Մասթըրզ»-ի մրցաշարքին, որուն կը մասնակցին աշխարհի լաւագոյն 8 թենիսմենները:

Իր կարգին, թիւ 1 թենիսմեն Ալեքսանտր Զվերեւ դուրս մնացած էր Բ. հանգրուանին, պարտուելէ ետք իտալացի Լորենցօ Միւզեթթիէն՝ 7-6 եւ 6-2 արդիւնքով:

Աւելին, ռուսահայ թենիսմեն Կարէն Խաչանով, որ վերջերս բաւական լաւ ելոյթ կ'ունենար, 6-3 եւ 6-4

արդիւնքով պարտուեցաւ փորթուգալցի Նունօ Պորկեղէն:

Աշխարհի թիւ 5 դիրքին հասած Տանել Մետվետեւ իր կարգին 6-4 եւ 6-4 արդիւնքով անակնկալ պարտութիւն կրած էր փերուցի Իկնասիօ Պուսէէն:

Այժմ մրցաշարքի ամէնէն բարձր դասուած թենիսմենն է թիւ 2 Քարլոս Ալքարաս:

Աղջկանց Հոնկ Քոնկի թենիսի մրցաշարքին, հայազգի թենիսվումըն Ալինա Չարայեւա, որ թիւ 82 դիրքը կը գրաւէ, վերջին յաջող ելոյթներէն ետք 7-6 եւ 6-4 արդիւնքով պարտութիւն կրեց թիւ 81 դասուած խրուաթ Անթոնիա Ռուզիչէն եւ դուրս մնաց:

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ՈՒԺԵՐՈՒ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Բացումը կատարելով հանդիպումին՝ «Ուժեղ Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Նարեկ Կարապետեան ըսաւ. «Մենք գիտենք, որ հայկական քաղաքական դաշտը միշտ շատ բարդ կը միաւորուի, բայց այսօր առերեսուելով մեր երկրին առջեւ ծառացած խնդիրներու բարդութեան, քանի մը կէտի շուրջ պէտք է ունենանք վերջնական դիրքորոշում, որպէսզի կարողանանք ազդու կերպով պայքարիլ մեզի պարտադրուող զիջումներուն դէմ:

Եկէք սկսինք քննարկումը եւ մեր հանրութեան ներկայացնենք ընդհանուր մօտեցում այն կէտերուն շուրջ, որոնք առանցքային պիտի ըլլան մեր հետագայ պայքարին համար, որուն շուրջ բոլորս համակարծիք ենք»:

«Ուժեղ Հայաստան» կուսակցութիւնը կը պնդէ, թէ Սամուէլ Կարապետեանի ձերբակալութիւնը կապուած է նոր Սահմանադրութեան շուրջ ընդդիմութեան կարծր դիրքորոշումին հետ:

ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐ ՈՒԺԵՐԸ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

-խաղաղութիւն՝ առանց միակողմանի զիջումների եւ տարածքային կորուստների,

-ազգային ինքնութեան եւ Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցու պաշտպանութիւն,

-ժողովրդավարական ազատութիւնների եւ իրաւունքների վերականգնում:

Ներքոստորագրեալ քաղաքական ուժերը համաձայնում են միաւորել իրենց ջանքերը՝ գերակայ ազգային խնդիրների շուրջ հանրային միասնութեան մթնոլորտ ձեւաւորելու եւ մեր երկրի առաջ ծառացած մարտահրաւէրներին դիմագրաւելու նպատակով:

Բոլոր քաղաքական ուժերին, հանրային եւ հասարակական գործիչներին կոչ ենք անում մաս կազմել ազգային այս համախմբմանը»:

«Ուժեղ Հայաստան»
«Հայաստան» դաշինք
«Հայաքուէ»
«Ապրելու երկիր»
«Բարգաւաճ Հայաստան»
«Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութիւն»
«Հայ ազգային քոնկրես»
«Ժառանգութիւն»
«Միասին»
«Դեմոկրատական այլընտրանք»
«Նոր դարաշրջան»
«Միաւորուած հայեր»

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԹՐԱՄՓԻ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

«Ուոլ Սթրիթ Ճըռնըլ» օրաթերթը նախապէս գրած էր, որ եռակողմ հանդիպման գաղափարը առաջարկած է Փութին՝ ուզելով առանց Ուքրանիոյ եւ Եւրոպական Միութեան ներկայացուցիչներու քննարկել ուքրանական պատերազմի աւարտի պայմանները:

Թրամփ պատրաստակամութիւն յայտնած է մասնակցելու հանդիպումին, սակայն կը նախընտրէ քննարկել հիւլէական զինաթափման եւ ոչ թէ Ուքրանիոյ պատերազմի հարցերը:

Գերմանիոյ նախագահ Ֆրանք Վալթեր Շթայնմայեր վերջերս յայտարարած էր, որ Չի Ճինփինկը իրեն հետ զրոյցի ընթացքին ընդգծած է՝ Չինաստան չի պատրաստուիր Ռուսիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու մասնակցութեամբ Ուքրանիոյ հարցով բանակցութիւններու:

Ըստ Շթայնմայերի, Չինաստանի ղեկավարը նաեւ նշած է, որ եւրոպացիները պէտք է մասնակցին այդ բանակցութիւններուն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

Շարունակուած 2-րդ էջէն

● «ԼԵՊԱՆՈՆ ՖԱՅԼԶ» նկատած է, որ մէկէ աւելի կլիմայի փորձագէտներ յայտարարած են, որ Լիբանանի այս տարուան ձմեռը պիտի ուշանայ եւ անկանոն պիտի ըլլայ, եւ իրականութեան մէջ յունուար 2027-ի կէսերէն առաջ պիտի չսկսի՝ Լիբանան արեւմտեան քամիներու ժամանման եւ «Էլ Նինիօ» երեւոյթի նուազման հետ, ինչ որ կը նշանակէ ջուրերու եւ ովկիանոսներու մակերեւոյթի ջերմաստիճանի բարձրացում:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

«Հայ դատի յանձնախումբի գործունէութեան ամէնէն նշանակալի արդիւնքը արձանագրուած է Նիւ Հեմփշըրի մէջ, ուր քոնկրեսական Քրիս Փափաս յաղթած է նախկին ծերակուտական Ճոն Է. Սունունուին, որ անձամբ միլիոնաւոր տոլարներու բաժնեմաս ունի օտարերկրեայ հանքարդիւնաբերական ընկերութեան մէջ, որ կը շահագործէ բռնագրաւուած Արցախի մէջ գտնուող հանքավայրը:

«Ընտրութիւններու արդիւնքները եւ անոնց մէջ Հայ դատի յանձնախումբի ներգրաւուածութիւնը մեկնաբանելով՝ Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբի Ուաշինկթընի գրասենեակի պատասխանատու Արամ Համբարեան նշած է.

«Փտած ամերիկացի քաղաքական գործիչները այլեւս չեն կրնար անպատիժ կերպով գաղտնի իւրացնել Ալիեւի կաշառքները: Այլեւս՝ ոչ: Մենք Պաքուի փտածութիւնը ստուերէն դուրս բերինք եւ զայն պատկերասփիւռային նախընտրական գովազդներու միջոցով հասցուցինք հանրային քննարկման՝ այդ կեղտոտ դրամները վերածելով քաղաքական պատասխանատուութեան:

«Անոնք կը կարծէին, թէ կրնան շարունակել անվըճար օգտուիլ այդ գումարներէն: Ընտրութիւններու գիշերը Ամերիկայի Հայ դատի յանձնախումբը զանոնք պատասխանատուութեան կանչեց: Ազրպէյճանի նաւթատոլարները, որոնք նախապէս կ'օգնէին քուէներ հաւաքելու, այժմ անոնց համար քուէներու կորուստ կ'արժեն: Ասիկա ծառայութիւն է մեր համայնքին եւ մեր երկրին»:

ՓԱՓԱՍԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Հայ դատի յանձնախումբի աջակցութիւնը վայելող Փափաս աջակցած է արցախցի տեղահանուածներուն, հետեւողականօրէն հանդէս եկած է Պաքուի մէջ պահուող հայ պատանդներու ազատ արձակման օգտին եւ պաշտպանած 907-րդ բանաձեւի կիրարկումը:

«Փոլիթիքօ»-ի ձեռք բերած՝ 11 մայիսի ֆինանսական յայտարարագիրին մէջ անոր մրցակից Սունունուն յայտնած էր, որ ունի մինչեւ 5 միլիոն տոլարի բաժնետոմսեր «Անկլօ Էյժըն Մայնինկ» ընկերութեան մէջ: Ան նաեւ յայտարարագրած էր իր բաժնեմասը «Սանսոս Հոլտինկզ» ընկերութեան մէջ, որ «Անկլօ Էյժըն Մայնինկ»-ի երկրորդ մեծ բաժնետէրն է:

Սունունուի հայրը՝ Սպիտակ տան աշխատակազմի նախկին ղեկավար Ճան Հ. Սունունուն, եւ եղբայրը՝ Մայքըլ Սունունուն, ընկերութեան տնօրէններու խորհուրդին մաս կը կազմեն:

Հայ դատի յանձնախումբի համայնքային ծրագիրներու տնօրէն Քեւ Իսքաճեան եւ ծրագիրներու տնօրէն Մայքըլ Թադեւոսեան 27 յուլիսին հրապարակուած յօդուածին մէջ անդրադարձած էին Սունունուի այդ կապերուն:

«Թափանցիկութիւնը երկկողմանի փողոց է Նիւ Հեմփշըրի լարուած ծերակուտական ընտրապայքարին մէջ» վերնագիրով յօդուածը հրապարակուած էր «Էն.Էյ.Ճըռնըլ»-ի մէջ:

Հայ դատի յանձնախումբի քարոզչական աշխատանքներուն շնորհիւ այս հարցը մինչեւ ընտրութիւններու օրը մնացած էր Նիւ Հեմփշըրի ընտրողներու ուշադրութեան կեդրոնը, իսկ նախընտրական պատկերասփիւռային գովազդներու միջոցով անիկա նաեւ ներկայացուած էր լայն հասարակութեան:

ԾԵՐԱԿՈՅՏԻ Ե�օԹԸ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐՈՒ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Հայ դատի յանձնախումբի աջակցութիւնը վայելող Ծերակոյտի բոլոր եօթը թեկնածուները ընտրութիւններուն մէջ յաղթանակ արձանագրած են:

Միչիկընի մէջ յաղթած է Ապուլ Սայետը:

ՔՈՆԿՐԵՍԻ ՄԷՋ ԻՐԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԸ

Քանի որ թէ՛ Ներկայացուցիչներու տան, թէ՛ Ծերակոյտին մէջ իշխանութեան փոփոխութիւն տեղի ունեցած է 2006 թուականէն ի վեր առաջին անգամ միջանկեալ ընտրութիւններու շնորհիւ երկու պալատներուն մէջ ալ փոխուած է կուսակցական մեծամասնութիւնը:

Ամերիկացիները վերադարձած են իշխանութեան անջատման համակարգին, երբ Սպիտակ տունը կը գտնուի մէկ կուսակցութեան վերահսկողութեան տակ, իսկ Քոնկրեսի ղեկավարումը՝ միւս ձեռքի:

Իշխանութեան այս հաւասարակշռութիւնը կը վերականգնէ Սահմանադրութեամբ ամրագրուած զըսպումներու եւ հակակշիռներու համակարգը՝ ընդլայնելով Քոնկրեսին կարելիութիւնները՝ հարցեր արծարծելու, հետաքննութիւններ կատարելու եւ գործադիր իշխանութիւնը պատասխանատուութեան ենթարկելու հարցին մէջ:

Ամերիկահայերու տեսանկիւնէն՝ իշխանութեան այս դասաւորումը կարելիութիւն կը ստեղծէ, որպէսզի Քոնկրեսը վերահսկողութիւն կատարէ Թրամփի վարչակազմի՝ 907-րդ բանաձեւով սահմանուած սահմանափակումներէն հրաժարելու որոշումներու եւ Ազըրպէյճանին տրամադրուող Միացեալ Նահանգներու զինուորական օգնութեան նկատմամբ:

Քոնկրեսի վերահսկողութիւնը կրնայ նաեւ տարածուիլ Թրամփի առաջարկած «Խաղաղութեան եւ բարգաւաճման միջազգային երթուղի» (ԹՐԻՓՓ) նախագիծին, ինչպէս նաեւ Պաքուի մէջ պահուող հայ պատանդներու ազատ արձակման հարցին մէջ Միացեալ Նահանգներու դիւանագիտական ջանքերուն վրայ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ՔՈՆԿՐԵՍԻ ԽՈՒՄԲԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ՎԵՐԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայ դատի յանձնախումբի աջակցութիւնը վայելող՝ Ներկայացուցիչներու տան թեկնածուները յաղթած են մինչեւ այժմ արդիւնքները ամփոփուած 55 ընտրապայքարներէն 50-ին մէջ՝ 120-րդ գումարման Քոնկրեսին մէջ ապահովելով հայկական շահերուն աջակցող հզօր երկկուսակցական խումբի շարունակական ներկայութիւնը: Այդ խումբի յառաջատարներն են Հայկական հարցերով Քոնկրեսի խումբի համանախագահներ Ֆրենք Փալոնը եւ Կաս Պիլիրաքիսը, ինչպէս նաեւ փոխնախագահ Պրեթ Շըրմընը:

«ՊԷՏՔ Է ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ . . .»

Շարունակուած Ա. էջէն

Լաւատեղեակ աղբիւրներ պատկերասփիւռի կայանին ըսած են. «Սպիտակ տունը լրջօրէն կը սերտէ Իրանի դէմ ամերիկեան զինուորական նոր հարուածներ շղթայազերծելու ընտրանքները», եւ «Իրանին ամերիկեան նոր հարուածներ հասցնելու ընտրանքը կրնայ պատերազմի նախարարութեան ղեկավարութիւնը փոխելու խոչընդոտ ըլլալ»:

Փենթականէն պաշտօնատար մը «Ֆոքս Նիուզ»-ին յայտնեց. «Հեկսեթ տակաւին ամբողջովին յանձնառու է մինչեւ նախագահ Թրամփի նստաշրջանի աւարտը նախարարութիւնը ղեկավարելու»:

Աղբիւրներ «Աքսիոս»-ին յայտնած են. «Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճէյ. Տի. Վանս անձնական զրոյցներու ընթացքին Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուն մեղադրեց Իրանի վերաբերեալ ամէն բանի մէջ սխալ ըլլալու մէջ:

Իրանի գերագոյն հոգեւոր պետի խորհրդական Մոհսեն Ռեզայի յայտարարեց. «Իրանի մեծ ժողովուրդը Թրամփը ռազմավարական մեծ պարտութեան մատնեց թէ՛ պատերազմի դաշտին, թէ՛ Հորմուզի նեղուցին մէջ, ինչպէս նաեւ ծանր քաղաքական պարտութեան՝ Ուաշինկթընի մէջ»:

«Ամերիկայի քաղաքացիներն ու Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը իրենց ուսերուն կը կրեն Թրամփի ռազմատենչ քաղաքականութեան չափազանց մեծ ու ծանր ծախսերը: Իւրաքանչիւր անձ, որ Իրանի իսլամական հանրապետութեան դէմ կը կանգնի, անոր համար ծանր գին պիտի վճարէ՝ պատերազմի դաշտէն սկսելով մինչեւ իր իսկ տան շեմը», նշեց ան:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաղորդագրութիւն մը հրապարակելով յայտարարեց, թէ Իրանի արտաքին գործոց նախարար Ապպաս Արաղչիի եւ անոր օմանցի պաշտօնակից Պատր Պու Սայիտիի միջեւ տեղի ունեցած է հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը, որուն ընթացքին անոնք քննարկած են շրջանային վերջին զարգացումներն ու շրջանին մէջ խաղաղութեան եւ կայունութեան հաստատման ձգտող քաղաքական ու դիւանագիտական հոլովոյթը:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Վարպետ ոսկերիչ (սետեքեր), ադամանդաշար եւ մարթիքսի վրայ աշխատող պաշտօնեաներու: Դիմել՝ հեռաձայնելով 03-207772 կամ 01-266514 թիւերուն: